

Dz.U.2007.84.563

**KONWENCJA
NARODÓW ZJEDNOCZONYCH PRZECIWKO KORUPCJI,**

**przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 31 października
2003 r.**

(Dz. U. z dnia 14 maja 2007 r.)

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 31 października 2003 r. została przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, w następującym brzmieniu:

Przekład

Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji

Preambuła

Państwa Strony niniejszej Konwencji

Zaniepokojone powagą problemów i zagrożeń, jakie stanowi korupcja dla stabilności i bezpieczeństwa społeczeństw, przynosząc szkodę instytucjom i wartościom demokratycznym, wartościom etycznym i sprawiedliwości oraz zagrażając trwałemu rozwojowi i rządowi prawa,

Zaniepokojone również powiązaniem korupcji z innymi formami przestępczości, w szczególności przestępczości zorganizowanej i gospodarczej, włączając w to pranie pieniędzy,

Zaniepokojone ponadto przypadkami korupcji, w które zaangażowane są znaczne ilości środków mogących stanowić poważną część dochodów Państw, które to przypadki zagrażają stabilności politycznej i trwałemu rozwojowi tych Państw,

Przekonane, że korupcja nie jest już kwestią lokalną, lecz zjawiskiem międzynarodowym, które dotyka wszystkie społeczeństwa i gospodarki, pociągającym za sobą konieczność międzynarodowej współpracy w celu jego zapobiegania i kontroli,

Przekonane również, że aby efektywnie zapobiegać i zwalczać korupcję wymagane jest wszechstronne i wielopłaszczyznowe podejście do tego zjawiska,

Przekonane ponadto, że dostępność pomocy technicznej może odegrać ważną rolę w zwiększeniu możliwości Państw, w tym między innymi poprzez wzmocnienie ich zdolności prawnej i budowanie instytucji, efektywnego zapobiegania i zwalczania korupcji,

Przekonane, że nielegalne wzbogacanie się jednostek może być szczególnie szkodliwe dla instytucji demokratycznych, gospodarek narodowych i rządów prawa,

Zdecydowane w bardziej efektywny sposób zapobiegać, wykrywać i powstrzymywać międzynarodowy przepływ bezprawnie pozyskanych środków i wzmocnić międzynarodową współpracę w zakresie zwrotu korzyści z korupcji,

Uznając podstawowe zasady rzetelnego procesu w postępowaniu karnym oraz w postępowaniu cywilnym lub administracyjnym dla orzekania o prawach własności,

Mając na uwadze, że zapobieganie i wyeliminowanie korupcji stanowi obowiązek wszystkich Państw oraz że w celu zagwarantowania skuteczności wysiłków podejmowanych przez nie w tej sferze muszą one współpracować ze sobą przy wsparciu i zaangażowaniu jednostek oraz grup spoza sektora publicznego, takich jak społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe i organizacje oparte na lokalnej wspólnotce,

Mając również na uwadze zasady właściwego zarządzania sprawami publicznymi i mieniem publicznym, zasadę sprawiedliwości, odpowiedzialności i równości wobec prawa oraz potrzebę ochrony uczciwości i krzewienia kultury nieakceptowania korupcji,

Pochwalając pracę Komisji ds. Zapobiegania Przystępczości i Wymiaru Sprawiedliwości w Sprawach Karnych oraz Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przystępczości w zakresie zapobiegania i zwalczania korupcji,

Przywołując prace poczynione na tym polu przez inne organizacje międzynarodowe i regionalne, działalność Związku Afrykańskiego, Rady Europy, Rady Współpracy Celnej (znanej również jako Światowa Organizacja Celna), Unii Europejskiej, Ligi Państw Arabskich, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju oraz Organizacji Państw Amerykańskich,

Odnotowując z uznaniem umowy wielostronne mające na celu zapobieganie i zwalczanie korupcji, między innymi Amerykańską Konwencję przeciwko Korupcji, przyjętą przez Organizację Państw Amerykańskich w dniu 29 marca 1996 roku, Konwencję w sprawie zwalczania korupcji funkcjonariuszy Wspólnot Europejskich i funkcjonariuszy Państw Członkowskich Unii Europejskiej, przyjętą przez Radę Unii Europejskiej w dniu 26 maja 1997 roku, Konwencję o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, przyjętą przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju w dniu 21 listopada 1997 roku, Prawnokarną Konwencję o korupcji przyjętą przez Komitet Ministrów Rady Europy w dniu 27 stycznia 1999 roku, Cywilnoprawną Konwencję o korupcji przyjętą przez Komitet Ministrów Rady Europy w dniu 4 listopada 1999 roku oraz Konwencję Unii Afrykańskiej o zapobieganiu i zwalczaniu korupcji, przyjętą przez Szefów Państw i Rządów Unii Afrykańskiej w dniu 12 lipca 2003 roku,

Z radością przyjmując wejście w życie w dniu 29 września 2003 roku Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przystępczości zorganizowanej,

Uzgodniły, co następuje:

Rozdział I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Określenie celu

Celem niniejszej Konwencji jest:

- (a) Popieranie i wzmacnianie środków w celu skuteczniejszego i efektywniejszego zapobiegania i zwalczania korupcji;
- (b) Popieranie, ułatwianie i wspieranie międzynarodowej współpracy i pomocy technicznej w celu zapobiegania i zwalczania korupcji, w tym zwrotu korzyści;
- (c) Popieranie uczciwości, odpowiedzialności i właściwego zarządzania sprawami publicznymi i mieniem publicznym.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszej Konwencji:

- (a) "Funkcjonariusz publiczny" oznacza: (i) każdą osobę sprawującą stanowisko ustawodawcze, wykonawcze, administracyjne lub sądowe w Państwie Stronie, na jakimkolwiek szczeblu, zarówno z powołania, jak i z wyboru, zarówno stale, jak i tymczasowo, zarówno za wynagrodzeniem, jak i bez wynagrodzenia; (ii) każdą inną osobę pełniącą funkcję publiczną, w tym w instytucji publicznej lub przedsiębiorstwie publicznym, bądź też pełniącą służbę publiczną w rozumieniu prawa wewnętrznego Państwa Strony i stosownie do właściwego obszaru prawa Państwa Strony; (iii) każdą inną osobę określoną jako "funkcjonariusz publiczny" w prawie wewnętrznym Państwa Strony. Jednakże dla celów pewnych szczególnych środków, o których mowa w Rozdziale II niniejszej Konwencji, "funkcjonariusz publiczny" może oznaczać każdą osobę pełniącą funkcję publiczną lub służbę publiczną w rozumieniu prawa wewnętrznego Państwa Strony i stosownie do właściwego obszaru prawa Państwa Strony;
- (b) "Zagraniczny funkcjonariusz publiczny" oznacza każdą osobę sprawującą stanowisko ustawodawcze, wykonawcze, administracyjne lub sądowe w obcym państwie, zarówno z powołania, jak i z wyboru; oraz każdą osobę pełniącą funkcję publiczną w państwie obcym zarówno w instytucji publicznej, jak i przedsiębiorstwie publicznym;
- (c) "Funkcjonariusz publicznej organizacji międzynarodowej" oznacza międzynarodowego urzędnika służby cywilnej lub każdą osobę upoważnioną przez taką organizację do działania w jej imieniu;
- (d) "Mienie" oznacza wszelkiego rodzaju korzyści, zarówno materialne, jak i niematerialne, ruchome i nieruchome, trwałe i nietrwałe, a także dokumenty prawne lub instrumenty stanowiące o istnieniu tytułu własności lub uprawnieniach do tych korzyści;
- (e) "Dochody z przestępstwa" oznaczają każde mienie pochodzące lub uzyskane, bezpośrednio lub pośrednio z popełnienia przestępstwa;
- (f) "Zakaz obrotu lub zajęcie" oznacza czasowy zakaz transferu, przekształcania, rozporządzania lub przemieszczania mienia lub czasowy nadzór lub kontrolę nad mieniem na podstawie nakazu wydanego przez sąd lub inny właściwy organ;
- (g) "Konfiskata", co obejmuje odpowiednio również przepadek, oznacza trwałe pozbawienie mienia na mocy decyzji sądu lub innego właściwego organu;
- (h) "Przestępstwo źródłowe" oznacza każde przestępstwo, w wyniku którego uzyskano dochody mogące być przedmiotem przestępstwa określonego w artykule 23 niniejszej Konwencji;
- (i) "Dostawa niejawnie nadzorowana" oznacza postępowanie, w którym zezwala się, aby nielegalne bądź podejrzane przesyłki były wywożone, przewożone lub wwożone

na terytorium jednego lub więcej Państw za wiedzą i pod nadzorem właściwych organów w celu przeprowadzenia śledztwa lub zidentyfikowania osób zaangażowanych w popełnienie przestępstwa.

Artykuł 3

Zakres stosowania

1. Konwencję niniejszą stosuje się zgodnie z jej postanowieniami do zapobiegania, wykrywania i ścigania korupcji oraz do zakazu obrotu, zajęcia, konfiskaty i zwrotu dochodów z przestępstw ustanowionych zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji.

2. Dla celów implementacji niniejszej Konwencji, o ile jej postanowienia nie stanowią inaczej, nie będzie konieczne, by skutkiem przestępstw tu określonych był uszczerbek lub szkoda w mieniu państwowym.

Artykuł 4

Ochrona suwerenności

1. Państwa Strony będą wypełniać zobowiązania wynikające z niniejszej Konwencji w sposób zgodny z zasadami suwerennej równości oraz terytorialnej integralności Państw i zgodny z zasadą nieingerencji w sprawy wewnętrzne innych Państw.

2. Żadne z postanowień niniejszej Konwencji nie będzie upoważniało Państwa Strony do wykonywania na terytorium innego Państwa jurysdykcji oraz wykonywania czynności, które na mocy prawa wewnętrznego drugiego Państwa są zastrzeżone wyłącznie dla organów tego Państwa.

Rozdział II

Środki prewencyjne

Artykuł 5

Polityka i praktyki zapobiegające korupcji

1. Każde Państwo Strona, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego, wypracuje i wprowadzi w życie lub utrzyma istniejącą skoordynowaną politykę antykorupcyjną, która będzie popierała udział społeczeństwa oraz odzwierciedla podstawowe zasady rządów prawa, właściwe zarządzanie sprawami publicznymi i mieniem publicznym, uczciwość, przejrzystość i odpowiedzialność.

2. Każde Państwo Strona podejmie starania w celu ustanowienia i wspierania skutecznych praktyk zapobiegających korupcji.

3. Każde Państwo Strona podejmie starania, by przeprowadzać okresową ocenę odpowiednich instrumentów prawnych i środków administracyjnych w celu ustalenia ich przydatności w zapobieganiu i walce z korupcją.

4. Państwa Strony, zgodnie z podstawowymi zasadami swoich systemów prawnych, będą współpracowały ze sobą oraz z właściwymi międzynarodowymi i regionalnymi organizacjami w celu popierania i rozwoju środków wskazanych w niniejszym artykule. Współpraca ta może obejmować udział w międzynarodowych programach i projektach mających na celu zapobieganie korupcji.

Artykuł 6

Organy antykorupcyjne

1. Każde Państwo Strona, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego, zapewni istnienie, odpowiednio, organu lub organów, które będą zapobiegać korupcji poprzez:

- (a) wdrażanie założeń polityki określonej w artykule 5 Konwencji i, odpowiednio, nadzór oraz koordynację wdrażania tych założeń;
- (b) podnoszenie i rozpowszechnianie wiedzy na temat zapobiegania korupcji.

2. Każde Państwo Strona przyzna organowi bądź organom, o których mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, konieczną niezależność, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego, w celu umożliwienia im skutecznego i wolnego od jakichkolwiek nacisków wykonywania swoich funkcji. Zapewnione zostaną niezbędne środki materialne i wyspecjalizowany personel, jak również szkolenie takiego personelu w zakresie, w jakim będzie to wymagane dla wykonywania przez niego funkcji.

3. Każde Państwo Strona poinformuje Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych o nazwie i adresie organu lub organów, które mogą pomóc pozostałym Państwom Stronom Konwencji w rozwoju i implementacji specyficznych środków zapobiegania korupcji.

Artykuł 7

Sektor publiczny

1. Każde Państwo Strona, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego, podejmie starania w celu przyjęcia, utrzymania i wzmocnienia systemów rekrutacji, zatrudniania, utrzymania, awansowania i przechodzenia na emeryturę urzędników służby cywilnej i, w odpowiednim zakresie, innych niewybieralnych funkcjonariuszy publicznych:

- (a) opartych na zasadach skuteczności, przejrzystości i obiektywnych kryteriach, takich jak zasługi, celowość i przydatność;
- (b) obejmujących właściwe procedury wyłaniania i szkolenia osób indywidualnych na publiczne stanowiska uznawane za szczególnie podatne na korupcję oraz, gdzie to celowe, przesunięcie takich osób na inne stanowiska;
- (c) popierających adekwatne wynagrodzenie i sprawiedliwą skalę zarobków, biorąc pod uwagę poziom rozwoju gospodarczego danego Państwa Strony;
- (d) popierających programy edukacyjne i szkoleniowe mające na celu umożliwienie sprostania wymogom poprawnego, uczciwego i właściwego wykonywania funkcji publicznych oraz zapewnienie im odpowiedniego specjalistycznego szkolenia w celu poszerzenia ich świadomości o ryzyku korupcji nieodłącznie występującym przy pełnieniu ich funkcji. Takie programy mogą odnosić się do kodeksów lub standardów postępowania w odpowiednich dziedzinach.

2. Każde Państwo Strona rozważy ponadto przyjęcie odpowiednich środków ustawodawczych i administracyjnych, zgodnych z celami niniejszej Konwencji i zgodnych z podstawowymi zasadami swojego prawa wewnętrznego, w celu określenia kryteriów dotyczących kandydatury i wyboru na urząd publiczny.

3. Każde Państwo Strona rozważy ponadto podjęcie odpowiednich środków ustawodawczych i administracyjnych, zgodnych z celami niniejszej Konwencji i zgodnych z podstawowymi zasadami swojego prawa wewnętrznego, mających na celu zwiększenie przejrzystości finansowania kandydatów na wybieralne urzędy publiczne oraz, w odpowiednim zakresie, finansowania partii politycznych.

4. Każde Państwo Strona, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego prawa wewnętrznego, dołoży starań, by przyjąć, utrzymać i wzmocnić systemy, które popierają przejrzystość i zapobieganie konfliktom interesów.

Artykuł 8

Kodeksy postępowania funkcjonariuszy publicznych

1. W celu zwalczania korupcji każde Państwo Strona będzie popierać między innymi integralność, uczciwość i odpowiedzialność wśród funkcjonariuszy publicznych, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego.

2. W szczególności każde Państwo Strona dołoży starań, by stworzyć, w ramach swoich własnych systemów instytucjonalnych i prawnych, kodeksy lub standardy postępowania w celu prawidłowego, honorowego i właściwego pełnienia funkcji publicznych.

3. Dla celów implementacji postanowień niniejszego artykułu każde Państwo Strona, w odpowiednim zakresie i zgodnie z podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego, weźmie pod uwagę stosowne inicjatywy organizacji regionalnych, międzyregionalnych i wielostronnych, jak np. Międzynarodowy Kodeks Postępowania Funkcjonariuszy Publicznych stanowiący aneks do rezolucji 51/59 Zgromadzenia Ogólnego z 12 grudnia 1996 r.

4. Każde Państwo Strona rozważy ponadto, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego prawa wewnętrznego, ustanowienie środków i systemów ułatwiających powiadamianie właściwych organów przez funkcjonariuszy publicznych o aktach korupcji, gdy takie akty zostaną przez nich dostrzeżone w trakcie pełnienia funkcji.

5. Każde Państwo Strona dołoży starań, w odpowiednim zakresie i zgodnie z podstawowymi zasadami swego prawa wewnętrznego, by ustanowić środki i systemy wymagające od funkcjonariuszy publicznych złożenia deklaracji do odpowiednich władz, związanych między innymi z ich działalnością pozaurzędową, zatrudnieniem, inwestycjami, środkami i znacznymi darowiznami lub korzyściami, które mogą skutkować konfliktem interesów w związku z pełnieniem przez nich funkcji funkcjonariuszy publicznych.

6. Każde Państwo Strona rozważy podjęcie, zgodnie z podstawowymi zasadami swego prawa wewnętrznego, środków dyscyplinarnych lub innych środków w stosunku do funkcjonariuszy publicznych naruszających kodeksy lub standardy ustanowione zgodnie z niniejszym artykułem.

Artykuł 9

Zamówienia publiczne i zarządzanie finansami publicznymi

1. Każde Państwo Strona, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego, podejmie niezbędne kroki w celu ustanowienia odpowiednich systemów zamówień, opartych na przejrzystości, konkurencyjności i obiektywnych kryteriach przy podejmowaniu decyzji, które będą skuteczne między innymi w zapobieganiu korupcji. Takie systemy, które przy zastosowaniu mogą brać pod uwagę odpowiednie wartości progowe, będą odnosiły się między innymi do:

- (a) publicznego rozpowszechniania informacji dotyczących zarówno procedur zamówień, jak i umów, w tym informacji na temat zaproszeń do składania ofert oraz informacji mających znaczenie lub dotyczących przyznawania kontraktów, zapewniających potencjalnym oferentom wystarczającą ilość czasu na sporządzenie i złożenie swoich ofert;
- (b) ustalenia z góry warunków uczestnictwa, łącznie z kryteriami wyboru i przyznawania oraz zasadami przetargu, a także publikacji;
- (c) zastosowania ustalonych z góry, obiektywnych kryteriów podejmowania decyzji dotyczących zamówień publicznych w celu ułatwienia późniejszej weryfikacji prawidłowości stosowania zasad lub procedur;
- (d) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej obejmującego skuteczny system odwoławczy w celu zapewnienia prawnych środków regresowych i naprawczych w przypadku nieprzestrzegania zasad lub procedur ustanowionych zgodnie z

niniejszym ustępem;

- (e) w odpowiednim zakresie, środków regulujących sprawy dotyczące personelu odpowiedzialnego za zamówienia, takich jak deklarowane korzyści przy konkretnych zamówieniach publicznych, procedury lustracyjne i wymagania szkoleniowe.

2. Każde Państwo Strona, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego, podejmie odpowiednie środki w celu promowania przejrzystości i odpowiedzialności w zarządzaniu finansami publicznymi. Środki takie obejmą między innymi:

- (a) procedurę przyjmowania krajowego budżetu;
- (b) terminowe składanie sprawozdań o dochodach i wydatkach;
- (c) system standardów księgowych i rewizyjnych oraz odpowiedni system nadzoru;
- (d) efektywne i skuteczne systemy zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz
- (e) w odpowiednim zakresie działania naprawcze w przypadku niedopełnienia wymagań określonych w niniejszym ustępie.

3. Każde Państwo Strona podejmie takie środki cywilne i administracyjne, jakie mogą być konieczne, zgodnie z podstawowymi zasadami jego prawa wewnętrznego, w celu zapewnienia uczciwości ksiąg rachunkowych, rejestrów, sprawozdań finansowych lub innych dokumentów związanych z wydatkami i dochodami publicznymi, a także w celu zapobiegania fałszowaniu tych dokumentów.

Artykuł 10

Sprawozdawczość publiczna

Biorąc pod uwagę potrzebę walki z korupcją, każde Państwo Strona, zgodnie z podstawowymi zasadami swego prawa wewnętrznego, podejmie takie środki, jakie mogą być konieczne w celu zwiększenia przejrzystości w administracji publicznej, w szczególności pod względem organizacji, funkcjonowania i procesu podejmowania decyzji, tam gdzie to konieczne. Środki takie mogą obejmować między innymi:

- (a) przyjęcie procedur lub regulacji pozwalających opinii publicznej uzyskiwać, w stosownym zakresie, informacje o organizacji, funkcjonowaniu i procesie podejmowania decyzji w administracji publicznej oraz z uwzględnieniem obowiązku ochrony prywatności i danych osobowych o decyzjach i aktach prawnych, które dotyczą osób publicznych;
- (b) uproszczenie, w odpowiednim zakresie, procedur administracyjnych w celu ułatwienia społeczeństwu dostępu do właściwych organów decyzyjnych; oraz
- (c) publikowanie informacji, które mogą zawierać raporty okresowe o zagrożeniu korupcją w administracji publicznej.

Artykuł 11

Środki dotyczące sądownictwa i prokuratury

1. Mając na względzie niezawisłość sądownictwa i jego kluczową rolę w walce z korupcją, każde Państwo Strona, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego i bez uszczerbku dla niezawisłości sądownictwa, podejmie środki w celu wzmocnienia uczciwości oraz w celu zapobiegania okazjom do korupcji wśród członków wymiaru sprawiedliwości. Takie środki mogą obejmować reguły dotyczące postępowania członków sądownictwa.

2. Środki w celu uzyskania takiego samego rezultatu, co środki podjęte zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, mogą zostać wprowadzone i stosowane w ramach prokuratury w tych Państwach Stronach, w których prokuratura nie stanowi części sądownictwa, ale posiada niezawisłość równą niezawisłości sądownictwa.

Artykuł 12

Sektor prywatny

1. Każde Państwo Strona podejmie środki, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego prawa wewnętrznego, w celu zapobiegania korupcji w sektorze prywatnym, podnoszenia standardów księgowych i rewizyjnych w sektorze prywatnym oraz, w odpowiednim zakresie, zapewnienia skutecznych, współmiernych i zniechęcających sankcji cywilnych, administracyjnych lub karnych za niestosowanie się do takich środków.

2. Środki w celu osiągnięcia tych celów mogą zawierać między innymi:

- (a) popieranie współpracy pomiędzy organami wykonawczymi a odpowiednimi podmiotami prywatnymi;
- (b) popieranie rozwoju standardów i procedur zmierzających do ochrony uczciwości podmiotów prywatnych, w tym kodeksów postępowania, w celu prawidłowego, honorowego i właściwego prowadzenia działalności gospodarczej i wszystkich zawodów z nią związanych oraz w celu zapobiegania konfliktom interesów, a także w celu popierania dobrych praktyk handlowych w interesach i w stosunkach wynikających z umów w Państwie;
- (c) popieranie przejrzystości wśród podmiotów prywatnych, w tym, w odpowiednim zakresie, środków w celu identyfikacji osób prawnych i fizycznych zaangażowanych w zakładanie i zarządzanie spółkami;
- (d) zapobieganie nadużywaniu procedur dotyczących funkcjonowania podmiotów prywatnych, w tym procedur odnoszących się do subsydiów i zezwoleń przyznawanych przez władze publiczne na działalność handlową;
- (e) zapobieganie konfliktom interesów przez wprowadzanie ograniczeń, w odpowiednim zakresie i na rozsądny okres, odnośnie do zawodowej działalności byłych funkcjonariuszy publicznych lub zatrudniania funkcjonariuszy publicznych w sektorze prywatnym po ich rezygnacji lub przejściu na emeryturę, jeżeli taka działalność lub zatrudnienie wiąże się bezpośrednio z funkcją pełnioną lub nadzorczą przez tych funkcjonariuszy publicznych w czasie piastowania urzędu publicznego;
- (f) zapewnienie posiadania przez przedsiębiorstwa prywatne, biorąc pod uwagę ich strukturę i rozmiar, wystarczającego systemu wewnętrznej kontroli, pomagającego w zapobieganiu aktom korupcji i ich wykrywaniu oraz poddawania ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych takich prywatnych przedsiębiorstw odpowiednim procedurom rewizyjnym i uwierzytelniającym.

3. W celu zapobiegania korupcji każde Państwo Strona przyjmie takie środki, jakie mogą być konieczne, zgodnie z jego prawem wewnętrznym i przepisami dotyczącymi prowadzenia ksiąg i rejestrów, składania sprawozdań finansowych oraz standardów księgowych i rewizyjnych, w celu zakazania następujących działań podejmowanych w celu popełnienia jakiegokolwiek przestępstwa ustanowionego zgodnie z niniejszą Konwencją:

- (a) założenie rachunkowości pozaksięgowej;
- (b) prowadzenie transakcji pozaksięgowych lub niedostatecznie udokumentowanych;
- (c) rejestrowanie nieistniejących wydatków;
- (d) księgowanie zobowiązań z nieprawidłowym określeniem ich celu;
- (e) używanie fałszywych dokumentów; oraz
- (f) celowe niszczenie dokumentacji księgowej przed upływem terminu przewidzianego prawem.

4. Każde Państwo Strona zakazuje potrącania od podatku kosztów stanowiących łapówki, które stanowią jeden ze składowych elementów przestępstw określonych zgodnie z art. 15 i 16 niniejszej Konwencji, oraz odpowiednio innych kosztów poniesionych w następstwie czynu korupcyjnego.

Artykuł 13

Udział społeczeństwa

1. Każde Państwo Strona podejmie odpowiednie środki, w ramach swoich możliwości i zgodnie z podstawowymi zasadami swojego prawa wewnętrznego, w celu popierania aktywnego udziału osób oraz grup osób spoza sektora publicznego, takich jak społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe i organizacje środowiskowe, w procesie zapobiegania i zwalczania korupcji oraz podnoszenia świadomości społecznej co do istnienia, przyczyn i powagi zagrożeń spowodowanych korupcją. Udział ten powinien być wzmocniony takimi środkami, jak:

- (a) zwiększenie przejrzystości i popieranie udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych;
- (b) zapewnienie społeczeństwu skutecznego dostępu do informacji;
- (c) prowadzenie publicznej działalności informacyjnej, propagującej nietolerancję wobec korupcji, jak również prowadzenie programów edukacji publicznej w ramach programów szkolnych i uniwersyteckich;
- (d) poszanowanie, popieranie i ochronę wolności poszukiwania, uzyskiwania, publikowania i rozpowszechniania informacji dotyczących korupcji. Wolność ta może podlegać pewnym ograniczeniom, ale tylko takim, które są przewidziane prawem i w zakresie koniecznym dla:
 - (i) poszanowania praw lub reputacji innych;
 - (ii) ochrony bezpieczeństwa narodowego, porządku publicznego lub zdrowia publicznego lub moralności publicznej.

2. Każde Państwo Strona podejmie odpowiednie środki w celu zapewnienia, by właściwe organy antykorupcyjne, o których mowa w niniejszej Konwencji, były znane powszechnie i odpowiednio zapewni dostęp do takich organów w celu powiadamiania, w tym także anonimowego, o każdym incydencie, który może być uznany za przestępstwo ustanowione zgodnie z niniejszą Konwencją.

Artykuł 14

Środki mające na celu zapobieganie praniu pieniędzy

1. Każde Państwo Strona:

- (a) W ramach swoich kompetencji, w celu przeciwdziałania wszelkim formom prania pieniędzy i ich wykrywania, wprowadzi kompleksowy system wewnętrznych regulacji oraz nadzoru dla banków oraz pozabankowych instytucji finansowych, w tym osób fizycznych i prawnych, świadczących formalne lub nieformalne usługi przekazywania pieniędzy lub wartości oraz, w odpowiednim zakresie, dla innych organów szczególnie podatnych na pranie pieniędzy, który to system będzie kładł nacisk na wymagania w stosunku do klienta i odpowiednio, identyfikacji beneficjenta, prowadzenia dokumentacji oraz informowania o podejrzanych transakcjach.
- (b) Bez uszczerbku dla art. 46 niniejszej Konwencji zapewni, by organy administracyjne, regulacyjne, organy ścigania oraz inne organy powołane do zwalczania zjawiska prania pieniędzy (w tym, o ile jest to zgodne z prawem wewnętrznym, organy sądowe) miały możliwość współpracy oraz wymiany informacji na szczeblu krajowym i międzynarodowym na warunkach podyktowanych prawem wewnętrznym, i w tym celu rozważy ustanowienie jednostki wywiadu finansowego mającej służyć jako krajowe centrum zbierania, analizowania oraz rozpowszechniania informacji dotyczących potencjalnego prania pieniędzy.

2. Państwa Strony rozważą przyjęcie możliwych do zastosowania środków w celu wykrywania oraz monitorowania przepływu przez granice gotówki oraz odpowiednich dokumentów nabywczych, poddanych zabezpieczeniu w celu zapewnienia właściwego wykorzystania informacji i nienaruszających w żaden sposób przepływu legalnego kapitału.

Takie środki mogą zawierać żądanie, aby osoby oraz firmy informowały o transgranicznym transferze znacznych ilości gotówki oraz odpowiednich instrumentów nabywczych.

3. Państwa Strony rozważą wprowadzenie odpowiednich i możliwych do zastosowania środków mających na celu żądanie od instytucji finansowych, w tym przesyłających pieniądze:

- (a) włączenia do formularzy elektronicznego transferu środków i związanych z nimi wiadomości, dokładnych i jasnych informacji o inicjatorze transferu,
- (b) umieszczania takich informacji w całym łańcuchu płatniczym; oraz
- (c) zastosowania wzmożonej lustracji transferów środków, które nie zawierają kompletnych informacji o inicjatorze transferu.

4. Podczas tworzenia systemu wewnętrznych regulacji i nadzoru na warunkach niniejszego artykułu, bez uszczerbku dla jakiegokolwiek innego artykułu niniejszej Konwencji, wzywa się Państwa Strony do wykorzystania jako wytycznych odpowiednich inicjatyw organizacji regionalnych, międzyregionalnych oraz wielostronnych zajmujących się zwalczaniem prania pieniędzy.

5. Państwa Strony podejmą wysiłki w celu rozwijania i promowania współpracy światowej, regionalnej, ponadregionalnej oraz dwustronnej pomiędzy organami sądownictwa, organami ścigania oraz finansowymi organami regulującymi, w celu zwalczania prania pieniędzy.

Rozdział III

Kryminalizacja i stosowanie prawa

Artykuł 15

Przekupstwo krajowych funkcjonariuszy publicznych

Każde Państwo Strona przyjmie takie środki ustawodawcze i inne środki, jakie mogą być konieczne w celu uznania za przestępstwo następujących czynów, jeżeli zostały popełnione umyślnie:

- (a) obietnicę, propozycję lub wręczenie funkcjonariuszowi publicznemu, bezpośrednio lub pośrednio, nienależnej korzyści dla samego funkcjonariusza lub innej osoby bądź podmiotu, w celu działania lub zaniechania działania podczas wykonywania przez niego obowiązków służbowych;
- (b) domaganie się lub przyjęcie przez funkcjonariusza publicznego, bezpośrednio lub pośrednio, nienależnej korzyści dla tego funkcjonariusza lub innej osoby bądź podmiotu, w celu działania lub zaniechania działania podczas wykonywania przez niego obowiązków służbowych.

Artykuł 16

Przekupstwo zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i funkcjonariuszy międzynarodowych organizacji publicznych

1. Każde Państwo Strona przyjmie takie środki ustawodawcze i inne środki, jakie mogą być konieczne w celu uznania za przestępstwo następujących czynów, jeżeli zostały popełnione umyślnie: obietnicę, propozycję wręczenia lub wręczenie zagranicznemu funkcjonariuszowi publicznemu lub funkcjonariuszowi międzynarodowej organizacji publicznej, bezpośrednio lub pośrednio, nienależnej korzyści dla tego funkcjonariusza lub innej osoby bądź podmiotu, w celu podjęcia przez funkcjonariusza działania lub zaniechania działania podczas wykonywania swoich obowiązków służbowych, w celu otrzymania lub

utrzymania możliwości prowadzenia działalności gospodarczej lub innej nienależnej korzyści w związku z prowadzeniem międzynarodowej działalności gospodarczej.

2. Każde Państwo Strona rozważy przyjęcie takich środków ustawodawczych i innych środków, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo następujących czynów, jeżeli zostały popełnione umyślnie: domaganie się lub przyjęcie przez zagranicznego funkcjonariusza publicznego lub funkcjonariusza międzynarodowej organizacji publicznej, bezpośrednio lub pośrednio, nienależnej korzyści dla tego funkcjonariusza lub innej osoby bądź podmiotu w celu działania lub zaniechania działania podczas wykonywania swoich obowiązków służbowych.

Artykuł 17

Malwersacja, sprzeniewierzenie lub inne nadużycie mienia przez funkcjonariusza publicznego

Każde Państwo Strona przyjmie takie środki ustawodawcze i inne środki, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo następujących czynów, jeżeli zostały popełnione umyślnie: malwersacji, sprzeniewierzenia lub innego nadużycia przez funkcjonariusza publicznego dla swojej korzyści lub korzyści innej osoby bądź podmiotu jakiegokolwiek mienia, środków publicznych lub prywatnych, papierów wartościowych bądź jakiegokolwiek rzeczy wartościowej powierzonej funkcjonariuszowi publicznemu z tytułu sprawowanego stanowiska.

Artykuł 18

Handel wpływami

Każde Państwo Strona rozważy przyjęcie takich środków ustawodawczych i innych środków, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo następujących czynów, jeżeli zostały popełnione umyślnie:

- (a) obietnicę, propozycję lub wręczenie funkcjonariuszowi publicznemu lub jakiegokolwiek innej osobie, bezpośrednio lub pośrednio, nienależnej korzyści w celu nakłonienia funkcjonariusza publicznego lub jakiegokolwiek innej osoby do nadużycia swojego rzeczywistego lub domniemanego wpływu w zamiarze uzyskania od administracji lub władzy publicznej Państwa Strony nienależnej korzyści dla pierwotnego inicjatora czynu lub jakiegokolwiek innej osoby;
- (b) domaganie się lub przyjęcie przez funkcjonariusza publicznego lub jakiegokolwiek inną osobę, bezpośrednio lub pośrednio, nienależnej korzyści dla siebie lub dla innej osoby, poprzez nadużycie swojego rzeczywistego lub domniemanego wpływu w zamiarze uzyskania od administracji lub władzy publicznej Państwa Strony nienależnej korzyści.

Artykuł 19

Nadużycie funkcji

Każde Państwo Strona rozważy przyjęcie takich środków ustawodawczych i innych środków, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo, jeżeli zostało popełnione umyślnie, nadużycia funkcji lub stanowiska przez wykonanie lub niewykonanie działania, z naruszeniem prawa, przez funkcjonariusza publicznego w czasie sprawowania swojej funkcji w celu osiągnięcia nienależnej korzyści dla siebie lub dla innej osoby lub podmiotu.

Artykuł 20

Nielegalne wzbogacenie

Zgodnie z Konstytucją i podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego każde Państwo Strona rozważy przyjęcie takich środków ustawodawczych oraz innych środków, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo, jeżeli zostało popełnione umyślnie, nielegalne wzbogacenie, które oznacza znaczący wzrost mienia urzędnika państwowego, czego nie może w sposób rozsądny wyjaśnić w odniesieniu do swoich legalnych zarobków.

Artykuł 21

Przekupstwo w sektorze prywatnym

Każde Państwo Strona rozważy przyjęcie takich środków ustawodawczych i innych środków, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo, jeżeli zostało popełnione umyślnie w trakcie działalności gospodarczej, finansowej lub komercyjnej:

- (a) obietnicę, propozycję lub wręczenie, bezpośrednio lub pośrednio, jakiegokolwiek osobie, która kieruje lub pracuje, w jakimkolwiek charakterze, dla podmiotu sektora prywatnego, nienależnej korzyści dla siebie lub kogo innego, w tym celu, by ta osoba z naruszeniem swych obowiązków podjęła działanie lub zaniechała działania;
- (b) domaganie się lub przyjęcie, bezpośrednio lub pośrednio, nienależnej korzyści przez jakąkolwiek osobę, która kieruje lub pracuje, w jakimkolwiek charakterze, dla podmiotu sektora prywatnego, dla siebie lub kogo innego w tym celu, by ta osoba z naruszeniem swych obowiązków podjęła działanie lub zaniechała działania.

Artykuł 22

Malwersacja mienia w sektorze prywatnym

Każde Państwo Strona rozważy przyjęcie takich środków ustawodawczych i innych środków, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo, jeżeli zostało popełnione umyślnie w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej, finansowej lub komercyjnej, przez osobę, która kieruje lub pracuje w jakimkolwiek charakterze w podmiocie sektora prywatnego, malwersację jakiegokolwiek mienia, prywatnych środków, papierów wartościowych lub innych rzeczy wartościowych powierzonych jej z tytułu pełnionego przez nią stanowiska.

Artykuł 23

Pranie dochodów z przestępstwa

1. Każde Państwo Strona przyjmie, zgodnie z podstawowymi zasadami swego prawa wewnętrznego, takie środki ustawodawcze i inne środki, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo, jeżeli zostały popełnione umyślnie:

- (a)
 - (i) przekształcenia lub przeniesienia mienia, wiedząc, że takie mienie stanowi dochód z przestępstwa, w celu ukrycia lub zamaskowania nielegalnego pochodzenia mienia lub udzielając pomocy jakiegokolwiek osobie, zaangażowanej w popełnienie przestępstwa źródłowego, w uniknięciu prawnych konsekwencji jej działań;
 - (ii) ukrycia lub zamaskowania prawdziwej natury, źródła, położenia, przeznaczenia, przemieszczenia bądź to własności, bądź praw majątkowych ze świadomością, że takie mienie jest dochodem z przestępstwa;
- (b) zgodnie z podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego:

- (i) nabycia, posiadania lub użytkowania mienia, wiedząc w chwili przejęcia, że mienie to jest dochodem z przestępstwa;
 - (ii) udziału, współudziału w spisku mającym na celu popełnienie, usiłowanie popełnienia i pomocnictwo, podżeganie, ułatwianie i doradzanie popełnienia jakiegokolwiek z przestępstw określonych zgodnie z niniejszym artykułem.
2. Dla celów implementacji lub stosowania ustępu 1 niniejszego artykułu:
- (a) każde Państwo Strona dołoży starań, by stosować ustęp 1 niniejszego artykułu do najszerszego zakresu przestępstw źródłowych;
 - (b) każde Państwo Strona włączy do przestępstw źródłowych minimalny, niezbędny zakres przestępstw karnych określonych zgodnie z niniejszą Konwencją;
 - (c) dla celów powyższego ustępu (b) przestępstwa źródłowe będą obejmowały przestępstwa popełnione zarówno pod jurysdykcją, jak i poza jurysdykcją danego Państwa Strony. Jednakże przestępstwa popełnione poza jurysdykcją Państwa Strony będą uznawane za przestępstwa źródłowe tylko wtedy, gdy dany czyn stanowi przestępstwo w świetle prawa wewnętrznego Państwa, w którym został popełniony, i stanowiłby przestępstwo w świetle prawa wewnętrznego Państwa Strony realizującego lub stosującego ten artykuł, gdyby został tam popełniony;
 - (d) każde Państwo Strona dostarczy Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych kopie swoich przepisów prawnych, które odnoszą się do tego artykułu, oraz wszelkie późniejsze zmiany do tych przepisów lub ich opisy;
 - (e) jeżeli wymagają tego podstawowe zasady prawa wewnętrznego Państwa Strony, można przyjąć, że przestępstwa określone zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu nie będą stosowane do osób, które popełniły przestępstwo źródłowe.

Artykuł 24

Zatajenie

Bez uszczerbku dla przepisów artykułu 23 niniejszej Konwencji każde Państwo Strona rozważy przyjęcie takich środków ustawodawczych i innych środków, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo czynów zatajenia lub trwałego zatrzymania mienia, jeżeli zostały popełnione umyślnie po popełnieniu jakiegokolwiek innego przestępstwa ustanowionego zgodnie z niniejszą Konwencją, a osoba nie brała w nim udziału, w sytuacji gdy osoba zaangażowana wie, iż mienie to jest skutkiem jednego z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją,

Artykuł 25

Obstrukcja wymiaru sprawiedliwości

Każde Państwo Strona przyjmie takie środki ustawodawcze i inne środki, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo, jeżeli zostało popełnione umyślnie:

- (a) użycia przymusu psychicznego, groźby lub zastraszenia bądź obietnicy, propozycji lub wręczenie nienależnej korzyści w celu skłonienia do fałszywych zeznań lub w celu ingerencji w składane zeznania bądź dostarczane dowody w postępowaniu dotyczącym popełnienia przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją;
- (b) użycia przymusu psychicznego, groźby lub zastraszenia w celu ingerencji w wykonywanie publicznych obowiązków przez funkcjonariusza wymiaru sprawiedliwości lub organów ścigania odnośnie do popełnienia przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją. Żadne z postanowień niniejszego ustępu nie narusza prawa Państw Stron do wprowadzenia ustawodawstwa chroniącego inne kategorie funkcjonariuszy publicznych.

Artykuł 26

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Każde Państwo Strona przyjmie takie środki, jakie mogą być konieczne, zgodnie z jego zasadami prawnymi, w celu ustanowienia odpowiedzialności osób prawnych za udział w przestępstwach ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją.

2. W zależności od zasad prawnych danego Państwa Strony, odpowiedzialność osób prawnych może mieć charakter karny, cywilny lub administracyjny.

3. Odpowiedzialność ta nie wyłącza karnej odpowiedzialności osób fizycznych, które popełniły przestępstwo.

4. Każde Państwo Strona w szczególności zapewni, że osoby prawne odpowiedzialne zgodnie z niniejszym artykułem będą podlegały skutecznym, współmiernym i zniechęcającym sankcjom karnym lub pozakarnym, w tym sankcjom finansowym.

Artykuł 27

Udział i usiłowanie

1. Każde Państwo Strona przyjmie takie środki ustawodawcze i inne środki, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo udziału, w jakiegokolwiek formie, takiej jak współsprawstwo, pomocnictwo lub podżeganie, w przestępstwie ustanowionym zgodnie z niniejszą Konwencją.

2. Każde Państwo Strona może przyjąć takie środki ustawodawcze i inne środki, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo usiłowania popełnienia przestępstwa ustanowionego zgodnie z niniejszą Konwencją.

3. Każde Państwo Strona może przyjąć takie środki ustawodawcze i inne środki, zgodnie z jego prawem wewnętrznym, jakie mogą być konieczne do uznania za przestępstwo przygotowania do przestępstwa ustanowionego zgodnie z niniejszą Konwencją.

Artykuł 28

Wiedza, zamiar i cel jako elementy przestępstwa

Wiedza, zamiar lub cel wymagane jako element przestępstwa ustanowionego zgodnie z niniejszą Konwencją mogą być wywnioskowane z obiektywnych okoliczności.

Artykuł 29

Przedawnienie

Każde Państwo Strona, w odpowiednim zakresie, ustanowi zgodnie ze swym prawem wewnętrznym długie okresy przedawnienia, przed upływem których można wszcząć postępowanie w sprawie o każde przestępstwo ustanowione zgodnie z niniejszą Konwencją, a także dłuższe okresy przedawnienia albo zawieszenie jego biegu w wypadku uchylania się przez osobę podejrzaną od wymiaru sprawiedliwości.

Artykuł 30

Oskarżanie, orzekanie i sankcje

1. Każde Państwo Strona zapewni, że popełnienie przestępstwa ustanowionego zgodnie z niniejszą Konwencją będzie zagrożone sankcjami uwzględniającymi ciężar danego

przestępstwa.

2. Każde Państwo Strona podejmie takie środki, jakie mogą być konieczne dla ustanowienia i utrzymania, zgodnie ze swoim systemem prawnym i zasadami konstytucyjnymi, stosownej równowagi pomiędzy wszelkimi immunitetami lub przywilejami jurysdykcyjnymi przyznanymi funkcjonariuszom publicznym z tytułu pełnienia przez nich funkcji a możliwością, o ile to konieczne, skutecznego dochodzenia, ścigania i orzekania w sprawie przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją.

3. Każde Państwo Strona będzie dążyło do zapewnienia, by wszelkie dyskrecjonalne środki prawne zawarte w jego prawie wewnętrznym dotyczące oskarżania osób o popełnienie przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją były wykonywane tak, by maksymalnie zwiększyć skuteczność środków stosowania prawa w odniesieniu do tych przestępstw, z uwzględnieniem potrzeby odstraszenia od popełniania takich przestępstw.

4. W przypadku przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją, każde Państwo Strona podejmie odpowiednie środki, zgodnie ze swym prawem wewnętrznym oraz z uwzględnieniem prawa do obrony, w celu zapewnienia, by warunki nakładane w związku z decyzjami o zwolnieniu osoby w trakcie procesu albo postępowania odwoławczego uwzględniały potrzebę zapewnienia obecności podsądnego w późniejszych stadiach postępowania karnego.

5. Każde Państwo Strona weźmie pod uwagę wagę przestępstwa przy rozważaniu możliwości wcześniejszego zwolnienia lub warunkowego zwolnienia osoby skazanej za dane przestępstwo.

6. Każde Państwo Strona, w zakresie zgodnym z podstawowymi zasadami swego systemu prawnego, rozważy ustanowienie procedur, na podstawie których funkcjonariusz publiczny oskarżony o popełnienie przestępstwa ustanowionego zgodnie z niniejszą Konwencją może zostać odpowiednio: odwołany, zawieszony lub przeniesiony przez właściwy organ, z poszanowaniem zasady domniemania niewinności.

7. Jeżeli jest to uzasadnione wagą przestępstwa, każde Państwo Strona, w stopniu odpowiadającym podstawowym zasadom swojego systemu prawnego, rozważy możliwość ustanowienia przepisów zakazujących na czas określony, na podstawie orzeczenia sądu lub w innym stosownym trybie, zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego, osobom skazanym za przestępstwa określone zgodnie z niniejszą Konwencją:

- (i) sprawowania funkcji publicznej; oraz
- (ii) sprawowania funkcji w przedsiębiorstwie w całości lub częściowo należącym do Państwa.

8. Ustęp 1 niniejszego artykułu nie będzie wyłączał możliwości wykonywania przez właściwe organy uprawnień dyscyplinarnych wobec urzędników służby cywilnej.

9. Żadne z postanowień niniejszej Konwencji nie będzie naruszało zasady, zgodnie z którą określenie przestępstw ustanowionych niniejszą Konwencją i przyjętych prawnych środków obrony oraz określenie innych zasad prawnych decydujących o legalności postępowania jest zastrzeżone dla prawa wewnętrznego Państwa Strony i że takie przestępstwa będą ścigane i karane zgodnie z tym prawem.

10. Państwa Strony będą dążyły do wspierania reintegracji społecznej osób skazanych za przestępstwa określone zgodnie z niniejszą Konwencją.

Artykuł 31

Zakaz obrotu, zajęcie i konfiskata

1. Każde Państwo Strona podejmie, w największym możliwym zakresie dozwolonym przez swój wewnętrzny system prawny, środki, jakie mogą być konieczne w celu umożliwienia konfiskaty:

- (a) dochodów pochodzących z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją lub mienia wartości odpowiadającej wysokości takich dochodów;

(b) mienia, wyposażenia lub innych narzędzi, wykorzystanych lub przeznaczonych do wykorzystania w popełnieniu przestępstw określonych w niniejszej Konwencji.

2. Każde Państwo Strona podejmie takie środki, jakie mogą być konieczne w celu umożliwienia identyfikacji, odszukania, zakazania obrotu lub zajęcia którejkolwiek z pozycji wymienionej w ustępie 1 niniejszego artykułu, w celu ewentualnej konfiskaty.

3. Każde Państwo Strona przyjmie, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, takie środki ustawodawcze lub inne środki, jakie mogą być konieczne w celu uregulowania kwestii zarządzania przez właściwe organy mieniem objętym zakazem obrotu, zajęciem lub skonfiskowaniem, wskazanym w ustępach 1 i 2 niniejszego artykułu.

4. Jeżeli dochody z przestępstwa zostały przekształcone lub zamienione, w części lub całości, na inne mienie, wówczas takie mienie - w miejsce dochodów - będzie podlegało środkom wymienionym w niniejszym artykule.

5. Jeżeli dochody z przestępstwa zostały przemieszane z mieniem nabytym z legalnych źródeł, wówczas takie mienie, bez uszczerbku dla jakichkolwiek uprawnień odnoszących się do zakazu obrotu lub zajęcia, będzie podlegało konfiskacie do wysokości szacowanej wartości przemieszanych dochodów.

6. Wpływy lub inne korzyści pochodzące z dochodów z przestępstwa, z mienia, na które dochody z przestępstwa zostały przekształcone lub zamienione, lub z mienia, z którym dochody z przestępstwa zostały przemieszane, będą również podlegały środkom wymienionym w niniejszym artykule, w taki sam sposób i w takim samym zakresie co dochody z przestępstwa.

7. Dla celów niniejszego artykułu i art. 55 niniejszej Konwencji, każde Państwo Strona upoważni swoje sądy lub inne właściwe organy do nakazania udostępnienia lub zajęcia dokumentacji bankowej, finansowej lub handlowej. Państwo Strona nie może odmówić podjęcia działań na mocy postanowień niniejszego ustępu, powołując się na tajemnicę bankową.

8. Państwa Strony mogą rozważyć możliwość żądania, by sprawca wykazał legalne pochodzenie domniemyanych dochodów z przestępstwa lub innego mienia podlegającego konfiskacie, w zakresie, w jakim wymóg taki jest zgodny z podstawowymi zasadami jego prawa wewnętrznego oraz z charakterem postępowania sądowego lub innego postępowania.

9. Postanowienia niniejszego artykułu nie będą interpretowane z naruszeniem praw osób trzecich działających w dobrej wierze.

10. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie będzie naruszało zasady, że środki, do którego się odnosi, będą definiowane oraz implementowane zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego Państwa Strony i na warunkach w nim zawartych.

Artykuł 32

Ochrona świadków, biegłych i ofiar

1. Każde Państwo Strona podejmie odpowiednie środki, zgodnie ze swym prawem wewnętrznym oraz w granicach swoich możliwości, w celu zapewnienia skutecznej ochrony przed potencjalnym odwetem bądź zastraszeniem świadków i biegłych składających zeznania w związku z przestępstwami ustanowionymi zgodnie z niniejszą Konwencją oraz, w odpowiednim zakresie, ochrony ich krewnych i innych osób bliskich.

2. Środki przewidziane w ustępie 1 niniejszego artykułu mogą obejmować, nie naruszając praw oskarżonego, w tym jego prawa do należytego procesu, między innymi:

(a) ustanowienie procedur dla fizycznej ochrony tych osób, takich jak - w niezbędnym i możliwym zakresie - zmiana miejsca zamieszkania oraz, w odpowiednim zakresie, nieujawnianie albo ograniczenie ujawniania informacji dotyczących tożsamości i miejsca pobytu takich osób;

(b) wprowadzenie przepisów odnośnie do gromadzenia dowodów, pozwalających świadkom i biegłym na złożenie zeznań w sposób gwarantujący im bezpieczeństwo,

tak jak umożliwienie złożenia zeznań za pośrednictwem technologii komunikacji, takich jak wideo lub inne odpowiednie środki.

3. Państwa Strony rozważą zawarcie umów lub porozumień z innymi Państwami odnośnie do zmiany miejsca pobytu osób, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

4. Postanowienia niniejszego artykułu będą także stosowane do ofiar, o ile są one świadkami.

5. Każde Państwo Strona, stosownie do swego prawa wewnętrznego, umożliwi przedstawienie i rozważenie uwag oraz wniosków ofiar w poszczególnych stadiach postępowania karnego prowadzonego przeciwko sprawcom w sposób nienaruszający ich prawa do obrony.

Artykuł 33

Ochrona osób zgłaszających

Każde Państwo Strona rozważy włączenie do swego wewnętrznego systemu prawnego odpowiednich środków w celu zapewnienia ochrony przed jakimkolwiek nieuzasadnionym działaniem każdej osobie, która zgłasza w dobrej wierze i na racjonalnych podstawach właściwemu organowi wszelkie zdarzenia związane z przestępstwami ustanowionymi zgodnie z niniejszą Konwencją.

Artykuł 34

Skutki aktów korupcji

Uwzględniając nabyte w dobrej wierze prawa osób trzecich, każde Państwo Strona podejmie środki, zgodnie z podstawowymi zasadami swego prawa wewnętrznego, skierowane przeciwko skutkom korupcji. W tym kontekście Państwa Strony mogą uznać korupcję za istotny z punktu widzenia procedur prawnych powód unieważnienia lub rozwiązania umowy, cofnięcia koncesji lub innego podobnego instrumentu bądź też podjęcia jakichkolwiek innych działań naprawczych.

Artykuł 35

Odszkodowanie

Każde Państwo Strona podejmie zgodnie z podstawowymi zasadami swego prawa wewnętrznego takie środki, jakie mogą być konieczne w celu zapewnienia podmiotom lub osobom, które poniosły szkodę w wyniku aktu korupcji, prawa do podjęcia działań prawnych przeciwko osobom odpowiedzialnym za powstanie szkody w celu uzyskania odszkodowania.

Artykuł 36

Wyspecjalizowane organy

Każde Państwo Strona, zgodnie z podstawowymi zasadami swego systemu prawnego, zapewni istnienie organu, organów lub osób wyspecjalizowanych w walce z korupcją. Przyzna im niezbędną niezależność, zgodnie z podstawowymi zasadami systemu prawnego danego Państwa Strony, tak aby były one zdolne wypełniać swoje funkcje skutecznie i bez żadnych niepożądanych wpływów. Każda z takich osób lub członków personelu organu bądź organów winna mieć stosowne przeszkolenie i posiadać do swojej dyspozycji środki niezbędne do wypełnienia swoich zadań.

Artykuł 37

Współpraca z organami ścigania

1. Każde Państwo Strona podejmie odpowiednie środki w celu zachęcenia osób, które uczestniczą lub uczestniczyły w popełnieniu przestępstwa ustanowionego zgodnie z niniejszą Konwencją, do dostarczenia informacji, które właściwe organy mogłyby wykorzystać do celów dochodzeniowo-śledczych i dowodowych oraz do udzielania faktycznej, konkretnej pomocy właściwym organom, która mogłaby przyczynić się do pozbawienia sprawców dochodów z przestępstwa i do odzyskania takich dochodów.

2. Każde Państwo Strona rozważy stworzenie, w odpowiednich przypadkach, możliwości złagodzenia kary oskarżonemu, który aktywnie współpracował w toku postępowania karnego o przestępstwo ustanowione zgodnie z niniejszą Konwencją.

3. Każde Państwo Strona rozważy stworzenie, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego prawa wewnętrznego, możliwości odstąpienia od oskarżenia osoby, która aktywnie współpracuje w toku postępowania karnego o przestępstwo ustanowione zgodnie z niniejszą Konwencją.

4. Ochrona takich osób zostanie zapewniona odpowiednio na zasadach określonych w artykule 32 niniejszej Konwencji.

5. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przebywająca w jednym Państwie Stronie może podjąć aktywną współpracę z właściwymi organami innego Państwa Strony, to zainteresowane Państwa Strony mogą rozważyć zawarcie, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, porozumień lub uzgodnień dotyczących potencjalnego zapewnienia przez to inne Państwo Stronę traktowania określonego w ustępach 2 i 3 niniejszego artykułu.

Artykuł 38

Współpraca pomiędzy organami krajowymi

Każde Państwo Strona podejmie takie środki, jakie mogą być konieczne, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, by zachęcić do współpracy z jednej strony władze publiczne, jak również funkcjonariuszy publicznych, i z drugiej strony - organy odpowiedzialne za wykrywanie i ściganie przestępstw. Taka współpraca może obejmować:

- (a) informowanie tych organów z własnej inicjatywy czy zachodzą racjonalne podstawy, by przypuszczać, że zostało popełnione którekolwiek z przestępstw ustanowionych zgodnie z artykułami 15, 21 i 23 niniejszej Konwencji; lub
- (b) udzielanie tym organom, na ich wniosek, wszelkich niezbędnych informacji.

Artykuł 39

Współpraca pomiędzy sektorem prywatnym a organami krajowymi

1. Każde Państwo Strona podejmie środki, jakie mogą być konieczne, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, by zachęcić do współpracy krajowe organy ścigania z podmiotami sektora prywatnego, w szczególności z instytucjami finansowymi odnośnie do spraw dotyczących popełnienia przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją.

2. Każde Państwo Strona rozważy zachęcanie swoich obywateli i innych osób mających stałe miejsce pobytu na jego terytorium do zgłaszania krajowym organom ścigania faktów popełniania przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją.

Artykuł 40

Tajemnica bankowa

Każde Państwo Strona zapewni, że w przypadku krajowego postępowania w sprawie o przestępstwo ustanowione zgodnie z niniejszą Konwencją dostępne będą odpowiednie mechanizmy w ramach wewnętrznego systemu prawnego, mające na celu pokonanie przeszkód, które mogłyby pojawić się w związku ze stosowaniem przepisów o tajemnicy bankowej.

Artykuł 41

Dane dotyczące skazania

Każde Państwo Strona może przyjąć środki ustawodawcze lub inne środki, jakie mogą być konieczne, na warunkach i w celu jaki dane Państwo uzna za stosowne, by mieć na uwadze wszelkie poprzednie wyroki skazujące domniemanego sprawcę przestępstwa w innym Państwie w celu wykorzystania takich informacji w postępowaniu karnym dotyczącym przestępstwa ustanowionego zgodnie z niniejszą Konwencją.

Artykuł 42

Jurysdykcja

1. Każde Państwo Strona przyjmie środki, jakie mogą być konieczne do objęcia swoją jurysdykcją przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją, jeżeli:

- (a) przestępstwo zostało popełnione na terytorium tego Państwa Strony; lub
- (b) przestępstwo zostało popełnione na pokładzie statku pływającego pod flagą tego Państwa Strony lub na pokładzie statku powietrznego, który w chwili popełnienia przestępstwa był zarejestrowany zgodnie z prawem tego Państwa Strony.

2. Niezależnie od treści artykułu 4 niniejszej Konwencji, Państwo Strona może również rozciągnąć swoją jurysdykcję na takie przestępstwa, jeżeli:

- (a) przestępstwo zostało popełnione przeciwko obywatelowi tego Państwa Strony; lub
- (b) przestępstwo zostało popełnione przez obywatela tego Państwa Strony albo przez osobę nieposiadającą obywatelstwa, która ma miejsce stałego pobytu na jego terytorium; lub
- (c) przestępstwo jest jednym z ustanowionych zgodnie z artykułem 23 ustęp 1 (b) (ii) niniejszej Konwencji i zostało popełnione poza jego terytorium w celu popełnienia przestępstwa ustanowionego zgodnie z artykułem 23 ustęp 1 (a) (i) lub (ii) albo (b) (i) niniejszej Konwencji na jego terytorium; lub
- (d) przestępstwo zostało popełnione przeciwko Państwu Stronie.

3. Dla celów artykułu 44 niniejszej Konwencji, każde Państwo Strona podejmie środki, jakie mogą być konieczne w celu objęcia swoją jurysdykcją przestępstwa ustanowione zgodnie z niniejszą Konwencją, jeżeli domniemany sprawca przebywa na jego terytorium i Państwo to nie wydaje go jedynie na tej podstawie, że jest on jego obywatelem.

4. Każde Państwo Strona może również podjąć środki, jakie mogą być konieczne do rozciągnięcia swojej jurysdykcji na przestępstwa ustanowione zgodnie z niniejszą Konwencją, jeżeli domniemany sprawca przebywa na jego terytorium i Państwo go nie wydaje.

5. Jeśli Państwo Strona, wykonujące swą jurysdykcję zgodnie z ustępem 1 lub 2 niniejszego artykułu, zostało powiadomione albo dowiedziało się w inny sposób, że w jakimkolwiek innym Państwie Stronie prowadzone jest postępowanie przygotowawcze lub sądowe co do tego samego czynu, właściwe organy tych Państw Stron w odpowiednim zakresie skonsultują się ze sobą w celu skoordynowania swych działań.

6. Bez uszczerbku dla norm ogólnych prawa międzynarodowego, niniejsza Konwencja nie wyłącza wykonywania jurysdykcji karnej ustanowionej przez Państwo Stronę zgodnie z jego prawem wewnętrznym.

Rozdział IV

Współpraca międzynarodowa

Artykuł 43

Współpraca międzynarodowa

1. Państwa Strony będą współpracowały ze sobą w sprawach karnych zgodnie z artykułami od 44 do 50 niniejszej Konwencji. Państwa Strony odpowiednio do i zgodnie ze swoim wewnętrznym systemem prawnym rozważą udzielanie sobie wzajemnej pomocy w czynnościach dochodzeniowo-śledczych i procesowych w sprawach cywilnych i administracyjnych związanych z korupcją.

2. W kwestiach współpracy międzynarodowej, gdy zasada podwójnej karalności będzie uznawana za wymóg, zawsze będzie ona uważana za spełnioną bez względu na to, czy prawo wezwanego Państwa Strony zalicza to przestępstwo do tej samej kategorii przestępstw bądź określa je taką samą terminologią co wzywające Państwo Strona, jeżeli czyn stanowiący podstawę przestępstwa, w związku z którym wnioskowana jest pomoc, stanowi przestępstwo zgodnie z prawem obydwu Państw Stron.

Artykuł 44

Ekstradycja

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie do przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją, jeżeli osoba, której dotyczy wnioski o wydanie, znajduje się na terytorium wezwanego Państwa Strony, pod warunkiem że przestępstwo stanowiące podstawę wydania jest karane przez prawo wewnętrzne Państw Stron - zarówno wzywającego, jak i wezwanego.

2. Niezależnie od postanowień ustępu 1 niniejszego artykułu, Państwo Strona, którego prawo na to zezwala, może wyrazić zgodę na wydanie osoby w związku z popełnieniem któregośkolwiek przestępstwa objętego niniejszą Konwencją nawet wówczas, gdy nie jest ono karalne zgodnie z jego prawem wewnętrznym.

3. Jeśli wniosek o wydanie osoby obejmuje kilka odrębnych przestępstw, z których przynajmniej jedno stanowi podstawę do wydania na podstawie niniejszego artykułu, a niektóre z nich nie stanowią podstawy do wydania ze względu na zagrożenie karą pozbawienia wolności lecz wiążą się z przestępstwami ustanowionymi zgodnie z niniejszą Konwencją, wówczas wezwane Państwo Strona może zastosować niniejszy artykuł także w stosunku do tych przestępstw.

4. Każde z przestępstw, do którego mają zastosowanie postanowienia niniejszego artykułu, będzie uważane za przestępstwo stanowiące podstawę do wydania i włączone do każdej istniejącej pomiędzy Państwami Stronami umowy ekstradycyjnej. Państwa Strony zobowiązują się do włączenia takich przestępstw jako przestępstw będących podstawą do wydania do każdej umowy ekstradycyjnej, która będzie zawarta pomiędzy nimi. Państwo Strona, którego prawo na to zezwala, w przypadku gdy stosuje niniejszą Konwencję jako podstawę wydania, nie będzie uznawało za przestępstwo polityczne żadnego z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją.

5. Jeżeli Państwo Strona, które uzależnia wydanie od istnienia umowy, otrzyma wniosek o wydanie od któregośkolwiek Państwa Strony, z którym nie ma zawartej umowy ekstradycyjnej, może uważać niniejszą Konwencję za prawną podstawę wydania w stosunku do każdego z przestępstw, do którego mają zastosowanie postanowienia niniejszego artykułu.

6. Państwo Strona, które uzależnia wydanie od istnienia umowy:

- (a) z chwilą złożenia dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej Konwencji, poinformuje Sekretarza Generalnego ONZ o tym, czy uznaje niniejszą Konwencję za prawną podstawę współpracy w zakresie ekstradycji z innymi Państwami Stronami niniejszej Konwencji; i
- (b) jeżeli Państwo Strona nie uzna niniejszej Konwencji za prawną podstawę współpracy w zakresie ekstradycji, będzie dążyło, w odpowiednim zakresie, do zawarcia umów ekstradycyjnych z innymi Państwami Stronami niniejszej Konwencji, celem wykonania postanowień niniejszego artykułu.

7. Państwa Strony, które nie uzależniają wydania od istnienia umowy, będą uznawały w stosunkach pomiędzy sobą przestępstwa, do których mają zastosowanie postanowienia niniejszego artykułu, za przestępstwa stanowiące podstawę wydania.

8. Wydanie będzie podlegało warunkom określonym w prawie wewnętrznym wezwanego Państwa Strony lub w mających zastosowanie umowach ekstradycyjnych, w tym, między innymi, warunkom odnoszącym się do wymogu minimalnego zagrożenia karą i przesłanek, na podstawie których wezwane Państwo Strona może odmówić wydania.

9. Państwa Strony, zgodnie ze swym prawem wewnętrznym, będą dążyły do przyspieszenia procedur ekstradycyjnych oraz do uproszczenia wymogów dowodowych w odniesieniu do każdego z przestępstw, do którego ma zastosowanie niniejszy artykuł.

10. Na warunkach określonych w przepisach prawa wewnętrznego i umowach ekstradycyjnych, wezwane Państwo Strona po upewnieniu się, że wymagają tego okoliczności, a sprawa jest pilna, oraz na wniosek wzywającego Państwa Strony, może aresztować osobę, której dotyczy wniosek o wydanie, a która przebywa na jego terytorium, albo podjąć inne odpowiednie środki w celu zapewnienia jej obecności w trakcie postępowania ekstradycyjnego.

11. Państwo Strona, na terytorium którego znajduje się domniemany sprawca - jeżeli nie wydaje tej osoby w związku z przestępstwem, do którego mają zastosowanie postanowienia niniejszego artykułu, wyłącznie na takiej podstawie, że jest to obywatel tego Państwa - będzie zobowiązane na wniosek Państwa Strony występującego o wydanie do przedłożenia sprawy, bez zbędnej zwłoki, swoim właściwym organom w celu objęcia ściganiem. Organy te podejmą decyzję i przeprowadzą postępowanie w taki sposób, jak w sprawie jakiegokolwiek innego przestępstwa, mającego zgodnie z prawem wewnętrznym tego Państwa Strony poważny charakter. Zainteresowane Państwa Strony podejmą wzajemną współpracę, w szczególności w kwestiach proceduralnych i dowodowych, w celu zapewnienia skuteczności ścigania.

12. Jeżeli Państwo Strona ma możliwość, na podstawie swego prawa wewnętrznego, wydania albo przekazania w inny sposób jednego ze swych obywateli wyłącznie pod warunkiem, że osoba ta zostanie odesłana do tego Państwa Strony celem odbycia kary orzeczonej w wyniku procesu lub postępowań, w związku z którymi wnioskowano o wydanie lub przekazanie tej osoby, a to Państwo Strona oraz Państwo Strona wnioskuje o wydanie tej osoby wyrażają zgodę na takie rozwiązanie i na inne warunki, jakie mogą uznać za stosowne - wówczas takie warunkowe wydanie lub przekazanie będzie stanowiło skuteczne wypełnienie zobowiązania określonego w ust. 11 niniejszego artykułu.

13. Jeżeli odmówiono wydania osoby w celu wykonania kary, z tego powodu, że osoba której dotyczy wniosek jest obywatelem wezwanego Państwa Strony, wówczas wezwane Państwo Strona - jeżeli zezwala na to jego prawo wewnętrzne i zgodnie z wymogami tego prawa, na wniosek wzywającego Państwa Strony - rozważy wykonanie, na podstawie prawa wewnętrznego wzywającego Państwa Strony, kary lub części kary pozostałej do odbycia.

14. Każdej osobie, w stosunku do której prowadzone jest postępowanie w związku z którymkolwiek z przestępstw, do których ma zastosowanie niniejszy artykuł, zostanie zagwarantowane sprawiedliwe traktowanie we wszystkich stadiach postępowania, w tym korzystanie z wszelkich praw i gwarancji przewidzianych w prawie wewnętrznym Państwa Strony, na terytorium którego ta osoba przebywa.

15. Żadne z postanowień niniejszej Konwencji nie będzie interpretowane jako nakładające obowiązek wydania, jeżeli wezwane Państwo Strona ma istotne podstawy by przypuszczać, że wniosek został złożony w celu ścigania lub ukarania osoby z uwagi na jej płeć, rasę, wyznanie, narodowość, pochodzenie etniczne lub poglądy polityczne albo że przychylenie się do wniosku spowodowałoby pogorszenie sytuacji tej osoby ze względu na którąkolwiek z powyższych przyczyn.

16. Państwa Strony nie mogą odrzucić wniosku o wydanie tylko na tej podstawie, że przestępstwo wiąże się także ze sprawami skarbowymi.

17. Przed odmową wydania, wezwane Państwo Strona, w odpowiednim zakresie, skonsultuje się z wzywającym Państwem Stroną w celu zapewnienia mu dostatecznej możliwości przedstawienia swoich opinii oraz dostarczenia informacji dotyczących stawianych zarzutów.

18. Państwa Strony będą dążyły do zawarcia dwustronnych oraz wielostronnych porozumień lub uzgodnień odnośnie do przeprowadzania ekstradycji lub wzmocnienia jej skuteczności.

Artykuł 45

Przekazywanie osób skazanych

Państwa Strony mogą rozważyć zawieranie dwustronnych i wielostronnych porozumień lub uzgodnień dotyczących przekazywania na ich terytoria osób skazanych na karę więzienia lub inną formę pozbawienia wolności za przestępstwa ustanowione zgodnie z niniejszą Konwencją w celu umożliwienia im odbycia kary.

Artykuł 46

Wzajemna pomoc prawna

1. Państwa Strony udzielą sobie wzajemnej pomocy prawnej w najszerszym zakresie odnośnie do przestępstw objętych zakresem niniejszej Konwencji w toku ich wykrywania, ścigania oraz postępowania przed sądem.

2. Wzajemna pomoc prawna będzie udzielona w najszerszym możliwym zakresie, na podstawie ustaw, umów, porozumień i uzgodnień obowiązujących w wezwanym Państwie Stronie dotyczących wykrywania, ścigania i w stosunku do postępowań przed sądem odnośnie do przestępstw, za które osoba prawna może zostać pociągnięta do odpowiedzialności we wzywającym Państwie Stronie zgodnie z artykułem 26 niniejszej Konwencji.

3. O wzajemną pomoc prawną, udzielaną zgodnie z treścią niniejszego artykułu, można wystąpić w następującym celu:

- (a) uzyskanie od osób zeznań lub oświadczeń;
- (b) doręczenie dokumentów sądowych;
- (c) dokonanie przeszukania, zajęcia lub zablokowania;
- (d) dokonanie oględzin przedmiotów lub miejsc;
- (e) dostarczenie informacji, przedmiotów stanowiących dowody oraz opinii biegłych;
- (f) dostarczenie oryginałów albo poświadczonych kopii stosownych dokumentów i akt, w tym dokumentów rządowych, bankowych, finansowych, firmowych lub handlowych;
- (g) identyfikacja lub wykrycie dochodów z przestępstwa, mienia, narzędzi lub innych przedmiotów dla celów dowodowych;
- (h) ułatwianie dobrowolnego stawiennictwa osób we wzywającym Państwie Stronie;
- (i) udzielenie każdej innej pomocy, która nie jest sprzeczna z prawem wewnętrznym wezwanego Państwa Strony;

- (j) identyfikacja, zakaz obrotu lub wykrycie dochodów z przestępstwa zgodnie z postanowieniami rozdziału V niniejszej Konwencji;
- (k) zwrot środków zgodnie z postanowieniami rozdziału V niniejszej Konwencji.

4. Bez uszczerbku dla prawa wewnętrznego, właściwe organy Państwa Strony mogą, bez wcześniejszego wniosku, przekazać informacje dotyczące spraw karnych właściwemu organowi w innym Państwie Stronie, jeżeli - w ich przekonaniu - takie informacje mogłyby pomóc temu organowi w podjęciu lub pomyślnym zakończeniu czynności sprawdzających lub postępowania karnego albo mogłyby spowodować złożenie przez drugie Państwo Stronę wniosku zgodnie z niniejszą Konwencją.

5. Przekazanie informacji zgodnie z ustępem 4 niniejszego artykułu nie będzie naruszało czynności sprawdzających i postępowań karnych prowadzonych w Państwie, którego właściwe organy przekazują informację. Właściwe organy w przypadku otrzymania informacji zastosują się do wymogu traktowania tej informacji jak poufnej, nawet tymczasowo, lub do zastrzeżenia co do zasad jej wykorzystania. Jednakże nie powstrzyma to otrzymującego Państwa Strony przed ujawnieniem, w prowadzonym przez nie postępowaniu, informacji świadczącej o niewinności oskarżonego. W takim przypadku otrzymujące Państwo Strona zawiadamia o tym przekazujące Państwo Stronę jeszcze przed ujawnieniem informacji oraz, jeśli o to wnioskowano, skonsultuje się z przekazującym Państwem Stroną. W wyjątkowym przypadku, jeżeli wcześniejsze zawiadomienie nie jest możliwe, otrzymujące Państwo Strona niezwłocznie poinformuje przekazujące Państwo Stronę o ujawnieniu informacji.

6. Postanowienia niniejszego artykułu nie naruszają zobowiązań wynikających z jakiegokolwiek innej dwustronnej lub wielostronnej umowy, która reguluje lub będzie regulowała, w całości lub części, wzajemną pomoc prawną.

7. Postanowienia ustępów od 9 do 29 niniejszego artykułu będą miały zastosowanie do wniosków złożonych na podstawie niniejszego artykułu, jeżeli dane Państwa Strony nie są związane umową o wzajemnej pomocy prawnej. Jeżeli Państwa Strony są związane taką umową, wówczas będą miały zastosowanie odpowiednie postanowienia tej umowy, chyba że Państwa Strony uzgodnią stosowanie w ich miejsce postanowień ustępów od 9 do 29 niniejszego artykułu. Zachęca się Państwa Strony do stosowania tych postanowień, jeżeli ułatwią one współpracę.

8. Państwa Strony nie mogą się uchylić od udzielenia wzajemnej pomocy prawnej na podstawie niniejszego artykułu, powołując się na tajemnicę bankową.

9. (a) Wezwane Państwo Strona, odpowiadając na wniosek o udzielenie pomocy na podstawie niniejszego artykułu, w sytuacji braku podwójnej karalności, weźmie pod uwagę cele niniejszej Konwencji, które wskazano w artykule 1;

(b) Państwa Strony mogą odmówić udzielenia pomocy na podstawie niniejszego artykułu, powołując się na brak podwójnej karalności. Jednakże wezwane Państwo Strona, jeżeli uzna to za zgodne z podstawowymi zasadami swego systemu prawnego, udzieli pomocy, która nie obejmuje środków przymusu. Można odmówić udzielenia takiej pomocy, jeżeli wnioski dotyczą spraw o charakterze de minimis lub spraw, co do których wnioskowana współpraca lub pomoc jest dostępna na mocy innych postanowień niniejszej Konwencji;

(c) Każde Państwo Strona może rozważyć przyjęcie takich środków, jakie mogą być konieczne w celu umożliwienia świadczenia szerszego zakresu pomocy zgodnie z niniejszym artykułem w przypadku braku podwójnej karalności.

10. Osoba tymczasowo aresztowana albo odbywająca karę na terytorium jednego Państwa Strony, o której obecność w innym Państwie Stronie wnosi się dla celów identyfikacji, złożenia zeznań albo innego rodzaju pomocy w uzyskaniu dowodów zmierzających do wykrycia, ścigania lub przeprowadzenia postępowania sądowego o przestępstwa ustanowione zgodnie z niniejszą Konwencją, może zostać przekazana, jeżeli są spełnione następujące warunki:

(a) osoba ta należycie poinformowana, dobrowolnie wyrazi zgodę;

(b) właściwe organy obu Państw Stron wyrażą na to zgodę, na warunkach uznanych

przez nie za właściwe.

11. Dla celów ustępu 10 niniejszego artykułu:

- (a) Państwo Strona, do którego dana osoba zostanie przekazana, będzie upoważnione oraz zobowiązane do umieszczenia przekazywanej osoby w areszcie, chyba że Państwo Strona, z którego osoba ta została przekazana, wniosło lub zezwoliło inaczej;
- (b) Państwo Strona, do którego osoba została przekazana, niezwłocznie wypełni swoje zobowiązanie do oddania tej osoby pod opiekę Państwa Strony, z którego osoba została przekazana, zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami, lub postąpi inaczej jeżeli zostało to uzgodnione przez właściwe organy obu Państw Stron;
- (c) Państwo Strona, do którego osoba jest przekazywana, nie będzie wymagało od Państwa Strony, z którego osoba została przekazana, wszczęcia postępowania ekstradycyjnego w celu jej powrotu;
- (d) osobie przekazanej zostanie zaliczony na poczet kary w Państwie Stronie, do którego została ona przekazana, okres pozbawienia wolności w Państwie, z którego została ona przekazana.

12. Jeżeli Państwo Strona, z którego osoba ma zostać przekazana na podstawie ustępów 10 i 11 niniejszego artykułu, nie wyraża na to zgody, osoba ta, niezależnie od jej obywatelstwa, nie będzie ścigana, zatrzymana, ukarana ani poddana jakimkolwiek ograniczeniu wolności osobistej na terytorium Państwa, do którego została przekazana, w związku z działaniem, zaniechaniem lub skazaniem poprzedzającym jej wyjazd z terytorium Państwa, z którego została przekazana.

13. Każde Państwo Strona wyznaczy centralny organ, który będzie uprawniony i odpowiedzialny za przyjmowanie wniosków o udzielenie wzajemnej pomocy prawnej oraz za ich realizację lub przekazanie właściwym organom do wykonania. Jeżeli w Państwie Stronie istnieje specyficzny region lub terytorium z odrębnym systemem wzajemnej pomocy prawnej, może on wyznaczyć odrębny organ centralny, który będzie pełnił tę samą funkcję dla tego regionu lub terytorium. Organy centralne zapewnią szybkie i prawidłowe wykonanie lub przekazanie otrzymanych wniosków. W przypadku gdy organ centralny przekaże wniosek właściwym organom do wykonania, będzie on zachęcał je do szybkiego i prawidłowego wykonania wniosku. Państwo Strona, składając dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej Konwencji, przedłoży Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych informację o centralnym organie wyznaczonym w tym celu. Wnioski o udzielenie wzajemnej pomocy prawnej oraz wszelka związana z nimi korespondencja będzie przekazywana organom centralnym wyznaczonym przez Państwa Strony. Wymóg ten nie będzie naruszał prawa Państwa Strony do żądania, by powyższe wnioski i korespondencja były do niego kierowane kanałami dyplomatycznymi, a w nagłych wypadkach, jeżeli Państwa Strony wyrażą na to zgodę, za pośrednictwem Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej, o ile jest to możliwe.

14. Wnioski będą składane na piśmie lub tam, gdzie to możliwe, za pośrednictwem jakichkolwiek środków pozwalających na uzyskanie zapisu w formie pisemnej, w języku akceptowanym przez wezwane Państwo Stronę, na warunkach umożliwiających temu Państwu Stronie ustalenie autentyczności. Państwo Strona, składając dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej Konwencji, poinformuje Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych o języku lub językach akceptowanych przez każde Państwo Stronę. W nagłych przypadkach, jeżeli Państwa Strony tak uzgodniły, wnioski mogą być składane ustnie, jednak zostaną one niezwłocznie potwierdzone na piśmie.

15. Wniosek o udzielenie wzajemnej pomocy prawnej powinien zawierać następujące dane:

- (a) określenie organu składającego wniosek;
- (b) przedmiot sprawy i rodzaj postępowania, do którego wniosek się odnosi oraz nazwę i funkcję organu prowadzącego to postępowanie;
- (c) krótki opis stosownych faktów, z wyłączeniem wniosków o doręczenie dokumentów

sądowych;

- (d) opis wnioskowanej pomocy oraz szczegółowe informacje dotyczące procedury szczególnej, której zastosowania wzywające Państwo Strona sobie życzy;
- (e) jeżeli jest to możliwe, tożsamość, miejsce pobytu i obywatelstwo osoby, której dotyczy wnioski; oraz
- (f) cel, dla którego wnosi się o przeprowadzenie dowodu, uzyskanie informacji lub dokonanie czynności.

16. Wezwane Państwo Strona może żądać dodatkowych informacji, gdy wydają się one konieczne dla wykonania wniosku zgodnie z jego prawem wewnętrznym lub gdy mogą ułatwić wykonanie wniosku.

17. Wniosek zostanie wykonany zgodnie z prawem wewnętrznym wezwanego Państwa Strony i w zakresie niepozostającym w sprzeczności z jego prawem wewnętrznym, i tam gdzie to jest możliwe, z zachowaniem procedur wskazanych we wniosku.

18. O ile jest to możliwe i zgodne z fundamentalnymi zasadami prawa wewnętrznego, jeżeli osoba fizyczna znajduje się na terytorium Państwa Strony i musi zostać przesłuchana w charakterze świadka albo biegłego przez organy sądowe innego Państwa Strony, jeżeli nie jest możliwe albo pożądane osobiste stawiennictwo tej osoby na terytorium wzywającego Państwa Strony, wówczas to pierwsze Państwo Strona może, na wniosek drugiego, zezwolić na przeprowadzenie przesłuchania w formie wideokonferencji. Państwa Strony mogą uzgodnić, że przesłuchanie przeprowadzi organ sądowy wzywającego Państwa Strony z udziałem organu sądowego wezwanego Państwa Strony.

19. Wzywające Państwo Strona nie przekaze ani nie wykorzysta informacji lub dowodu dostarczonego przez wezwane Państwo Stronę dla celów wykrywania, ścigania lub postępowania sądowego do celów innych, aniżeli wymienione w treści wniosku, bez uprzedniej zgody wezwanego Państwa Strony. Żadne z postanowień niniejszego ustępu nie stoi na przeszkodzie ujawnieniu przez wzywające Państwo Stronę, w prowadzonym w nim postępowaniu, informacji lub dowodu świadczącego o niewinności oskarżonego. W tym ostatnim przypadku, wzywające Państwo Strona zawiadomi wezwane Państwo Stronę przed takim ujawnieniem oraz, na wniosek, skonsultuje się z wezwanym Państwem Stroną. Jeżeli, w wyjątkowych wypadkach, zawiadomienie z góry nie jest możliwe, wzywające Państwo Strona poinformuje bezzwłocznie wezwane Państwo Stronę o ujawnieniu informacji.

20. Wzywające Państwo Strona może wymagać, by wezwane Państwo Strona zachowało w tajemnicy sam fakt złożenia wniosku i jego treść, z wyjątkiem zakresu niezbędnego do realizacji wniosku. Jeżeli wezwane Państwo Strona nie może zastosować się do wymogu poufności, niezwłocznie poinformuje o tym wzywające Państwo Stronę.

21. Wzajemnej pomocy prawnej można odmówić:

- (a) jeżeli wniosek nie został sporządzony zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu;
- (b) jeżeli wezwane Państwo Strona uzna, że wykonanie wniosku mogłoby naruszyć jego suwerenność, bezpieczeństwo, porządek publiczny lub inne podstawowe interesy;
- (c) jeżeli prawo wewnętrzne ograniczałoby organom wezwanego Państwa Strony możliwość podjęcia działania w stosunku do jakiegokolwiek przestępstwa podobnego, gdyby przestępstwo to było przedmiotem dochodzenia, śledztwa lub postępowania sądowego w ramach własnej jurysdykcji danego Państwa;
- (d) jeżeli przychylenie się do wniosku byłoby sprzeczne z systemem prawnym wezwanego Państwa Strony w zakresie udzielania wzajemnej pomocy prawnej.

22. Państwa Strony nie mogą odmówić realizacji wniosku o udzielenie wzajemnej pomocy prawnej wyłącznie na tej podstawie, że uważa się, iż przestępstwo dotyczy również spraw skarbowych.

23. Odmowa udzielenia wzajemnej pomocy prawnej wymaga uzasadnienia.

24. Wezwane Państwo Strona wykona wniosek o udzielenie wzajemnej pomocy prawnej tak szybko, jak to możliwe oraz w możliwie najpełniejszym zakresie uwzględni wszelkie terminy sugerowane przez wzywające Państwo Stronę, dla określenia których przyczyny

zostaną - co jest preferowane - podane we wniosku. Wzywające Państwo Strona może wystąpić z uzasadnionym pytaniem o udzielenie informacji na temat stanu i postępu środków podjętych przez wezwane Państwo Stronę w celu realizacji wniosku. Wezwane Państwo Strona udzieli odpowiedzi na zasadne pytania wzywającego Państwa Strony, dotyczące stanu i postępów w realizacji wniosku. Wzywające Państwo Strona niezwłocznie poinformuje wezwane Państwo Stronę, gdy wnioskowana pomoc nie będzie już wymagana.

25. Udzielenie wzajemnej pomocy prawnej może zostać odroczone przez wezwane Państwo Stronę na podstawie tego, że naruszyłoby przebieg toczącego się postępowania przygotowawczego lub sądowego.

26. Przed odmową wykonania wniosku na podstawie ustępu 21 niniejszego artykułu lub odroczeniem jego wykonania na podstawie ustępu 25 niniejszego artykułu, wezwane Państwo Strona skonsultuje się z wzywającym Państwem Stroną w celu rozważenia, czy pomoc może zostać udzielona na podstawie warunków i zasad, jakie uzna ono za konieczne. Jeżeli wzywające Państwo Strona akceptuje pomoc na takich warunkach, wówczas zastosuje się do tych warunków.

27. Bez uszczerbku dla zastosowania ustępu 12 niniejszego artykułu świadek, biegły lub inna osoba, która na wniosek wzywającego Państwa Strony wyrazi zgodę na złożenie zeznań lub udzielenie pomocy w toku śledztwa lub postępowania sądowego na terytorium wzywającego Państwa Strony, nie będzie ścigana, zatrzymana, ukarana ani poddana jakiegokolwiek innemu ograniczeniu wolności osobistej na tym terytorium, w odniesieniu do działania, zaniechania albo skazania w okresie poprzedzającym wyjazd tej osoby z terytorium wezwanego Państwa Strony. Powyższa gwarancja ustaje, gdy świadek, biegły lub inna osoba, w okresie kolejnych piętnastu dni - albo w innym okresie czasu uzgodnionym przez Państwa Strony - począwszy od daty oficjalnego poinformowania tej osoby, że jej obecność nie jest już wymagana przez organy sądowe - mając możliwość wyjazdu, pomimo tego dobrowolnie pozostaje na terytorium wzywającego Państwa Strony lub po opuszczeniu tego terytorium dobrowolnie tam powraca.

28. Zwykle koszty wykonania wniosku będą ponoszone przez wezwane Państwo Stronę, chyba że zainteresowane Państwa Strony uzgodnią inaczej. Jeżeli wykonanie wniosku będzie wymagało poniesienia znacznych lub nadzwyczajnych kosztów, Państwa Strony skonsultują się ze sobą w celu określenia zasad i warunków na jakich wniosek zostanie wykonany, jak również co do sposobu pokrycia kosztów.

29. Wezwane Państwo Strona:

- (a) dostarczy wzywającemu Państwu Stronie kopie akt rządowych, dokumentów lub informacji znajdujących się w jego posiadaniu, które zgodnie z jego prawem wewnętrznym są ogólnie dostępne;
- (b) może, według własnego uznania, dostarczyć wzywającemu Państwu Stronie, w całości, w części lub na takich warunkach, jakie uzna za stosowne, kopie wszelkich akt rządowych, dokumentów lub informacji, które zgodnie z jego prawem wewnętrznym nie są ogólnie dostępne.

30. Państwa Strony rozważą, w miarę potrzeby, możliwość zawarcia dwustronnych lub wielostronnych umów lub porozumień, które służyłyby celom postanowień niniejszego artykułu albo realizowałyby je w praktyce lub wzmacniały ich oddziaływanie.

Artykuł 47

Przekazanie ścigania

W celu koncentracji ścigania Państwa Strony rozważą możliwość wzajemnego przekazywania ścigania przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją w sprawach, w których przekazanie uznane zostanie za leżące w interesie wymiaru sprawiedliwości, w szczególności w sprawach podlegających kilku jurysdykcjom.

Artykuł 48

Współpraca organów ścigania

1. Państwa Strony będą ściśle ze sobą współpracowały, stosownie do swych indywidualnych systemów prawa wewnętrznego i systemów administracji, w celu wzmocnienia skuteczności działań organów ścigania w zakresie zwalczania przestępstw objętych niniejszą Konwencją. Państwa Strony w szczególności podejmą skuteczne środki:

- (a) w celu wzmocnienia, a w razie potrzeby, ustanowienia kanałów komunikacyjnych pomiędzy ich właściwymi organami, agencjami i służbami w celu ułatwienia bezpiecznej i szybkiej wymiany informacji dotyczącej wszystkich aspektów przestępstw objętych niniejszą Konwencją, w tym - jeżeli zainteresowane Państwa Strony uznają to za stosowne - powiązań z innymi przestępczymi działaniami;
- (b) w celu współpracy z innymi Państwami Stronami w prowadzeniu czynności wykrywczych odnośnie do przestępstw objętych niniejszą Konwencją, dotyczących:
 - (i) tożsamości, miejsc zamieszkania i działalności osób podejrzanych o udział w takich przestępstwach lub miejsc pobytu innych związanych z tym osób;
 - (ii) przepływu dochodów z przestępstw lub mienia pochodzącego z popełnienia takich przestępstw;
 - (iii) zmiany położenia mienia, sprzętu lub innych narzędzi użytych lub przeznaczonych do użycia w celu popełnienia takich przestępstw;
- (c) w celu zapewnienia, w odpowiednim zakresie, niezbędnych przedmiotów lub niezbędnej ilości substancji do celów analitycznych lub dochodzeniowych;
- (d) w celu wymiany z innymi Państwami Stronami, w odpowiednim zakresie, informacji dotyczących szczególnych środków i metod wykorzystywanych do popełnienia przestępstw objętych niniejszą Konwencją, w tym posługiwania się fałszywą tożsamością, podrabiania, przerabiania lub fałszowania dokumentów oraz innych środków ukrywania swojej działalności;
- (e) w celu ułatwiania skutecznej koordynacji pomiędzy ich właściwymi organami, agencjami i służbami oraz promowania wymiany personelu i innych specjalistów, w tym, z zastrzeżeniem treści dwustronnych umów lub porozumień pomiędzy zainteresowanymi Państwami Stronami, ustanawiania oficerów łącznikowych;
- (f) w celu wymiany informacji oraz koordynacji środków administracyjnych i innych środków podejmowanych odpowiednio w celu wczesnego wykrywania przestępstw objętych zakresem niniejszej Konwencji.

2. W celu wprowadzenia niniejszej Konwencji w życie Państwa Strony rozważą zawarcie dwustronnych lub wielostronnych umów lub porozumień o bezpośredniej współpracy pomiędzy ich organami ścigania, a tam gdzie takie umowy lub porozumienia już istnieją, rozważą wprowadzenie do nich poprawek. Przy braku takich umów lub porozumień pomiędzy danymi Państwami Stronami, Państwa Strony mogą uznać niniejszą Konwencję za podstawę wzajemnej współpracy organów ścigania w odniesieniu do przestępstw objętych zakresem niniejszej Konwencji. Tam gdzie to możliwe, Państwa Strony wykorzystają w pełni umowy lub porozumienia w tym organizacje międzynarodowe lub regionalne do wzmocnienia współpracy między ich organami ścigania.

3. Państwa Strony będą dążyć do współpracy w ramach własnych środków w celu reagowania na przestępstwa objęte niniejszą Konwencją, popełnione z wykorzystaniem nowoczesnej technologii.

Artykuł 49

Wspólne dochodzenia

Państwa Strony rozważą zawarcie dwustronnych lub wielostronnych umów lub

porozumień, na podstawie których, w odniesieniu do kwestii będących przedmiotem dochodzenia, śledztwa lub postępowania sądowego w jednym lub wielu Państwach, zainteresowane właściwe organy mogłyby tworzyć połączone organy dochodzeniowe. Przy braku takich umów lub porozumień, wspólne dochodzenia mogłyby być podejmowane na podstawie umów zawieranych w każdym konkretnym przypadku. Zaangażowane Państwa Strony zapewnią pełne poszanowanie suwerenności Państwa Strony, na którego terytorium takie dochodzenie będzie prowadzone.

Artykuł 50

Specjalne techniki dochodzeniowe

1. W celu skutecznego zwalczania korupcji każde Państwo Strona, w zakresie w jakim pozwalają na to podstawowe zasady jego wewnętrznego systemu prawnego i zgodnie z wymogami przewidzianymi w jego prawie wewnętrznym, podejmie takie środki, jakie będą konieczne w ramach swoich możliwości, aby umożliwić jego właściwym organom odpowiednie wykorzystanie na jego terytorium dostawy niejawnie nadzorowanej i, tam gdzie uzna to za wskazane, specjalnych technik dochodzeniowo-śledczych, takich jak inwigilacja elektroniczna lub innych form inwigilacji i operacji pod przykryciem, oraz umożliwi dopuszczenie jako dowodu przed sądem wyników z zastosowania tych środków.

2. Dla celów ścigania przestępstw objętych zakresem niniejszej Konwencji zachęca się Państwa Strony do zawierania, w miarę potrzeby, odpowiednich dwustronnych lub wielostronnych umów lub porozumień na potrzeby stosowania specjalnych technik dochodzeniowych w kontekście współpracy na szczeblu międzynarodowym. Takie umowy czy porozumienia będą zawierane i realizowane w pełnej zgodności z zasadą suwerennej równości Państw i będą wykonywane ściśle według zasad ustalonych w tych umowach lub porozumieniach.

3. W przypadku braku umowy lub porozumienia, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, decyzje o zastosowaniu specjalnych technik dochodzeniowo-śledczych na poziomie międzynarodowym będą podejmowane w każdorazowo w konkretnej sprawie i mogą - tam gdzie to będzie konieczne - brać pod uwagę umowy lub porozumienia finansowe dotyczące wykonywania jurysdykcji przez dane Państwa Strony.

4. Decyzje o zastosowaniu przesyłki kontrolowanej na poziomie międzynarodowym mogą, za zgodą zainteresowanych Państw Stron, obejmować metody, takie jak przejęcie towarów lub funduszy albo dopuszczenie do ich dalszego przewozu w stanie nienaruszonym, ich usunięcie lub zastąpienie w całości lub w części.

Rozdział V

Zwrot korzyści

Artykuł 51

Postanowienia ogólne

Zwrot korzyści zgodnie z niniejszym rozdziałem stanowi podstawową zasadę niniejszej Konwencji i Państwa Strony będą sobie wzajemnie świadczyć najszerszy zakres współpracy i pomocy w tym względzie.

Artykuł 52

Zapobieganie i wykrywanie transferów dochodów z przestępstwa

1. Bez uszczerbku dla artykułu 14 niniejszej Konwencji każde Państwo Strona podejmie takie środki, jakie mogą być konieczne, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, w celu zobowiązania instytucji finansowych podlegających jego jurysdykcji, by weryfikowały tożsamość klientów, by podejmowały niezbędne kroki mające na celu ustalenie tożsamości beneficjentów funduszy o dużej wartości zdeponowanych na rachunkach bankowych oraz prowadzenia wzmożonej kontroli rachunków otwieranych lub prowadzonych przez osoby fizyczne lub w imieniu tych osób, które pełnią lub pełniły ważne funkcje publiczne, członków ich rodzin i bliskich znajomych. Taka wzmożona kontrola będzie prowadzona w odpowiednim zakresie w celu wykrywania podejrzanych transakcji i powiadamiania o nich właściwych władz, lecz nie powinna być traktowana jako zniechęcanie lub powstrzymywanie instytucji finansowych od prowadzenia interesów z każdym uprawnionym klientem.

2. W celu ułatwienia realizacji środków, o których mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, każde Państwo Strona, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym i inspirowane właściwymi inicjatywami organizacji regionalnych, międzyregionalnych i wielostronnych skierowanych przeciwko praniu pieniędzy:

(a) wyda zalecenia dotyczące rodzajów osób fizycznych i prawnych, w stosunku do rachunków, których instytucje finansowe w ramach jego jurysdykcji zobowiązane będą stosować wzmożoną kontrolę, rodzaje rachunków i transakcji, na które należy zwrócić szczególną uwagę oraz właściwe środki dotyczące otwierania, prowadzenia i rejestrowania operacji na rachunkach, jakie należy podjąć w odniesieniu do tychże rachunków; oraz

(b) w razie potrzeby powiadomi, na żądanie innego Państwa Strony lub z własnej inicjatywy, w ramach swojej jurysdykcji instytucje finansowe o tożsamości konkretnych osób fizycznych lub prawnych, w stosunku do rachunków, których instytucje te obowiązane będą stosować wzmożoną kontrolę, niezależnie od tych osób, które zostaną wytypowane przez te instytucje finansowe we własnym zakresie.

3. W kontekście ustępu 2 (a) niniejszego artykułu każde Państwo Strona wprowadzi środki w celu zapewnienia, by jego instytucje finansowe prowadziły przez określony okres stosowne rejestry rachunków i transakcji, w które zaangażowane są osoby wymienione w ustępie 1 niniejszego artykułu, przy czym rejestry te powinny obejmować co najmniej informacje dotyczące tożsamości klienta, a także, o ile to możliwe, beneficjanta.

4. W celu zapobiegania i wykrywania transferów dochodów z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją, każde Państwo Strona wprowadzi odpowiednie i skuteczne środki zapobiegania, przy pomocy swoich organów kontrolnych i nadzorczych, tworzeniu banków, nieposiadających fizycznej obecności na rynku i niepowiązanych z uregulowaną prawnie grupą finansową. Ponadto Państwa Strony mogą rozważyć zobowiązanie swoich instytucji finansowych do odmowy utrzymywania lub nawiązywania kontaktów pomiędzy bankami korespondencyjnymi a takimi instytucjami oraz do zapobiegania nawiązywaniu kontaktów z zagranicznymi instytucjami finansowymi, które zezwalają na wykorzystywanie ich rachunków przez banki nieposiadające fizycznej obecności na rynku i nie są powiązane z uregulowaną prawnie grupą finansową.

5. Każde Państwo Strona rozważy ustanowienie, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, skutecznych systemów udostępniania informacji finansowych przez właściwych funkcjonariuszy publicznych i wprowadzi odpowiednie sankcje za ich nieprzestrzeganie. Każde Państwo Strona rozważy także przyjęcie takich środków, jakie mogą być konieczne w celu umożliwienia właściwym organom przekazania informacji właściwym organom innych Państw Stron, jeżeli jest to konieczne dla ścigania, dochodzenia roszczeń i zwrotu dochodów z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją.

6. Każde Państwo Strona rozważy podjęcie takich środków, jakie mogą być konieczne, zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym, w celu nałożenia na właściwych funkcjonariuszy publicznych posiadających środki lub będących sygnatariuszami lub mających inne uprawnienia do rachunku finansowego w innym kraju obowiązku zgłoszenia tego faktu

właściwym organom oraz w celu prowadzenia odpowiednich rejestrów dotyczących takich rachunków. Środki te zapewnią również odpowiednie sankcje za nieprzestrzeganie tego obowiązku.

Artykuł 53

Środki w celu bezpośredniego odzyskania mienia

Każde Państwo Strona, działając zgodnie z zasadami prawa wewnętrznego:

- (a) Podejmie niezbędne środki pozwalające innemu Państwu Stronie na wszczęcie postępowania przed sądem cywilnym w celu ustalenia tytułu prawnego lub prawa własności do mienia uzyskanego w wyniku popełnienia przestępstwa ustanowionego zgodnie z niniejszą Konwencją;
- (b) Podejmie niezbędne środki pozwalające sądom na zasądzenie od tych osób, które popełniły przestępstwo ustanowione zgodnie z niniejszą Konwencją odszkodowania lub zadośćuczynienia na rzecz innego Państwa Strony poszkodowanego w wyniku takich przestępstw oraz
- (c) Podejmie niezbędne środki pozwalające sądom lub właściwym organom, w toku postępowania w sprawie konfiskaty, na uznanie roszczenia innego Państwa Strony jako prawnego właściciela mienia uzyskanego w wyniku popełnienia przestępstwa ustanowionego zgodnie z niniejszą Konwencją.

Artykuł 54

Mechanizmy odzyskiwania mienia na drodze współpracy międzynarodowej w zakresie konfiskaty

1. Każde Państwo Strona w celu zapewnienia wzajemnej pomocy prawnej zgodnie z artykułem 55 niniejszej Konwencji, w odniesieniu do mienia uzyskanego w wyniku popełnienia przestępstwa określonego zgodnie z niniejszą Konwencją lub użytego do jego popełnienia, działając zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym:

- (a) Podejmie takie środki, jakie mogą być niezbędne w celu umożliwienia jego właściwym organom wykonania nakazu konfiskaty wydanego przez sąd innego Państwa Strony;
- (b) Podejmie takie środki, jakie mogą być niezbędne w celu umożliwienia jego właściwym organom, tam gdzie posiadają one jurysdykcję, wydawania decyzji o konfiskacie takiego mienia pochodzenia zagranicznego w rozstrzygnięciach odnośnie do prania pieniędzy bądź odnośnie do innego przestępstwa, które mogłoby podlegać jego jurysdykcji, lub w sytuacji zastosowania innych procedur dopuszczalnych zgodnie z jego prawem wewnętrznym; oraz
- (c) Rozważy podjęcie takich środków, jakie mogą być konieczne, które pozwalałyby na dokonanie konfiskaty danego mienia bez wyroku skazującego w postępowaniu karnym w sytuacji, gdy sprawca nie może być postawiony w stan oskarżenia z powodu śmierci, ucieczki, nieobecności lub w innych odpowiednich przypadkach.

2. Każde Państwo Strona, w celu zapewnienia wzajemnej pomocy prawnej na wniosek złożony zgodnie z ustępem 2 artykułu 55 niniejszej Konwencji, działając zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym:

- (a) Podejmie takie środki, jakie mogą być niezbędne, które pozwalałyby jego właściwym organom na zablokowanie lub zajęcie mienia na podstawie decyzji o zablokowaniu lub zajęciu wydanej przez sąd lub właściwy organ wzywającego Państwa Strony, który przedstawi uzasadnione powody, by przekonać wezwane Państwo Stronę, iż istnieją wystarczające podstawy dla podjęcia takich działań i że mienie to będzie ostatecznie przedmiotem decyzji o konfiskacie dla celów ustępu 1(a) niniejszego

- artykułu;
- (b) Podejmie takie środki, jakie mogą być niezbędne w celu zezwolenia swoim właściwym organom na zablokowanie lub zajęcie mienia na podstawie wniosku, który przedstawia uzasadnione powody, by przekonać wezwane Państwo Stronę, iż istnieją wystarczające przesłanki dla podjęcia takich działań i że mienie podlegało będzie w efekcie decyzji o konfiskacie dla celów ustępu I(a) niniejszego artykułu; oraz
 - (c) Rozważy podjęcie dodatkowych środków w celu zezwolenia swoim właściwym organom na zabezpieczenie mienia dla celów konfiskaty, tak jak na podstawie zagranicznego nakazu aresztowania lub przedstawienia zarzutów odnośnie do nabycia takiego mienia.

Artykuł 55

Współpraca międzynarodowa dla celów konfiskaty

1. Państwo Strona, które otrzymało od innego Państwa Strony, posiadającego jurysdykcję w stosunku do przestępstwa określonego zgodnie z niniejszą Konwencją, wniosek o konfiskatę dochodów z przestępstwa, mienia, wyposażenia lub innych narzędzi wymienionych w ustępie 1 artykułu 31 niniejszej Konwencji, znajdujących się na jego terytorium, podejmie w najszerszym możliwym zakresie w ramach swego wewnętrznego systemu prawnego następujące działania:

- a) przedstawi wniosek swoim właściwym organom w celu uzyskania decyzji o konfiskacie, a gdy taka decyzja zostanie wydana, wykona go; albo
- b) przedstawi swoim właściwym organom nakaz konfiskaty wydany przez sąd na terytorium wzywającego Państwa Strony zgodnie z ustępem 1 artykułu 31 oraz ustępem I(a) artykułu 54 niniejszej Konwencji, w celu wykonania go w granicach określonych we wniosku, w zakresie, w jakim odnosi się on do dochodów z przestępstwa, mienia, wyposażenia lub innych narzędzi wymienionych w ustępie 1 artykułu 31 niniejszej Konwencji znajdujących się na terytorium wezwanego Państwa Strony.

2. Realizując wniosek złożony przez inne Państwo Stronę posiadające jurysdykcję w stosunku do przestępstwa objętego zakresem niniejszej Konwencji, wezwane Państwo Strona podejmie środki w celu identyfikacji, odszukania oraz zablokowania lub zajęcia dochodów z przestępstwa, mienia, wyposażenia lub innych narzędzi wymienionych w ustępie 1 artykułu 31 niniejszej Konwencji - w celu ewentualnej ich konfiskaty na podstawie decyzji wydanej bądź przez wzywające Państwo Stronę, bądź zgodnie z wnioskiem, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu - przez wezwane Państwo Stronę.

3. Postanowienia artykułu 46 niniejszej Konwencji będą stosowane odpowiednio do niniejszego artykułu. Oprócz informacji określonych w ustępie 15 artykułu 46 wnioski złożone zgodnie z niniejszym artykułem winny ponadto zawierać:

- (a) w przypadku wniosku dotyczącego ustępu I(a) niniejszego artykułu - opis mienia, które ma być przedmiotem konfiskaty, łącznie z opisem, w zakresie, w jakim jest to możliwe, lokalizacji oraz odpowiednio, szacunkowej wartości mienia, a także przedstawienie faktów, na których opiera się wzywające Państwo Strona, wystarczających dla umożliwienia wezwanemu Państwu Stronie wystąpienia o wydanie decyzji na podstawie prawa wewnętrznego;
- (b) w przypadku wniosku odnoszącego się do ustępu 1(b) niniejszego artykułu - prawnie dopuszczalny odpis decyzji o konfiskacie, która stanowi podstawę wniosku wydanego przez wzywające Państwo Stronę, przedstawienie faktów oraz informacji, w jakim zakresie wnioskowane jest wykonanie decyzji, wskazanie środków podjętych przez wzywające Państwo Stronę w celu właściwego powiadomienia osób trzecich działających w dobrej wierze oraz w celu zapewnienia prawidłowego toku procesu, a także oświadczenie, że decyzja o konfiskacie jest prawomocna;

(c) w przypadku wniosku odnoszącego się do ustępu 2 niniejszego artykułu - wskazanie faktów przywoływanych przez wzywające Państwo Stronę oraz opis wnioskowanych czynności i, o ile to możliwe, prawnie dopuszczalny odpis decyzji, na której opiera się wniosek.

4. Decyzje lub działania przewidziane w ustępach 1 oraz 2 niniejszego artykułu zostaną podjęte przez wezwane Państwo Stronę zgodnie z postanowieniami jego prawa wewnętrznego oraz przepisów proceduralnych i na ich podstawie lub na podstawie jakiegokolwiek dwustronnej lub wielostronnej umowy, porozumienia lub uzgodnienia, którym może ono być związane z wzywającym Państwem Stroną.

5. Każde Państwo Strona przedłoży Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych kopie tekstów ustaw i rozporządzeń stosowanych w celu wykonania niniejszego artykułu, a także teksty wszelkich kolejnych zmian tych ustaw i rozporządzeń lub ich opis.

6. Jeżeli Państwo Strona zdecyduje, że podjęcie środków wymienionych w ustępach 1 oraz 2 niniejszego artykułu uzależnione będzie od istnienia stosownej umowy, wówczas to Państwo Strona uzna niniejszą Konwencję za konieczną i wystarczającą umowę.

7. Możliwa jest na podstawie niniejszego artykułu odmowa współpracy lub uchylenie tymczasowo zastosowanych środków, jeżeli wezwane Państwo Strona nie otrzyma w terminie wystarczających dowodów lub gdy mienie jest wartości de minimis.

8. Przed uchyleniem jakiegokolwiek tymczasowego środka zastosowanego zgodnie z niniejszym artykułem, wezwane Państwo Strona, o ile to tylko możliwe, umożliwi wzywającemu Państwu Stronie przedstawienie argumentów przemawiających za słusnością dalszego stosowania danego środka.

9. Postanowienia niniejszego artykułu nie będą interpretowane jako naruszające prawa osób trzecich działających w dobrej wierze.

Artykuł 56

Szczególna współpraca

Bez uszczerbku dla swego prawa wewnętrznego, każde Państwo Strona będzie dążyło do podjęcia środków w celu przekazania, bez uszczerbku dla swojego własnego postępowania przygotowawczego lub sądowego, informacji na temat dochodów z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją innemu Państwu Stronie bez uprzedniego wniosku, jeżeli uzna, że ujawnienie takich informacji mogłoby pomóc otrzymującemu Państwu Stronie w zainicjowaniu lub przeprowadzeniu postępowania przygotowawczego lub sądowego lub mogłoby też doprowadzić do złożenia wniosku zgodnie z niniejszym rozdziałem Konwencji.

Artykuł 57

Zwrot i przekazanie środków

1. Mienie skonfiskowane przez Państwo Stronę na podstawie artykułu 31 lub 55 niniejszej Konwencji zostanie przekazane, włącznie ze zwrotem poprzednim prawowitym właścicielom, stosownie do ustępu 3 niniejszego artykułu, przez to Państwo Stronę zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji i jego prawem wewnętrznym.

2. Każde Państwo Strona przyjmie takie środki ustawodawcze i inne środki, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego prawa wewnętrznego, jakie mogą być konieczne dla umożliwienia zwrotu skonfiskowanego mienia swoim właściwym organom działającym na wniosek złożony przez inne Państwo Stronę zgodnie z niniejszą Konwencją, uwzględniając prawa osób trzecich działających w dobrej wierze.

3. Zgodnie z artykułami 46 i 55 niniejszej Konwencji oraz ustępami 1 i 2 niniejszego artykułu, wezwane Państwo Strona:

- (a) W przypadku malwersacji funduszy publicznych lub prania pieniędzy pochodzących z malwersacji funduszy publicznych w rozumieniu artykułów 17 i 23 niniejszej Konwencji, jeśli konfiskata została wykonana zgodnie z artykułem 55 i na podstawie prawomocnego orzeczenia wzywającego Państwa Strony - wymóg, z którego wezwane Państwo Strona może zrezygnować - zwróci skonfiskowane mienie wzywającemu Państwu Stronie;
- (b) W przypadku dochodów z jakiegokolwiek innego przestępstwa objętego niniejszą Konwencją, jeśli konfiskata została wykonana zgodnie z artykułem 55 oraz na podstawie prawomocnego orzeczenia wzywającego Państwa Strony - wymóg, z którego wezwane Państwo Strona może zrezygnować - zwróci skonfiskowane mienie wzywającemu Państwu Stronie, jeżeli wzywające Państwo Strona w sposób dostateczny wykaże wezwanemu Państwu Stronie swoje wcześniejsze prawo własności takiego skonfiskowanego mienia lub jeżeli wezwane Państwo Strona uzna szkodę dla wzywającego Państwa Strony za podstawę zwrotu skonfiskowanego mienia;
- (c) We wszystkich pozostałych przypadkach, w pierwszej kolejności rozważając zwrot skonfiskowanego mienia wzywającemu Państwu Stronie weźmie pod uwagę, zwrot takiego mienia jego poprzednim prawnym właścicielom lub rekompensatę dla ofiar przestępstwa.

4. Odpowiednio, jeśli Państwa Strony nie postanowią inaczej, wezwane Państwo Strona może odliczyć uzasadnione wydatki poniesione w toku postępowania przygotowawczego i sądowego prowadzącego do zwrotu lub innego przekazania skonfiskowanego mienia zgodnie z niniejszym artykułem.

5. Odpowiednio, Państwa Strony mogą także w szczególności rozważyć zawarcie umów lub wzajemnie uznawanych porozumień, indywidualnie w każdej sprawie, w celu ostatecznego przekazania skonfiskowanego mienia.

Artykuł 58

Służby wywiadu finansowego

Państwa Strony będą współpracowały ze sobą w celu zapobiegania i zwalczania transferu dochodów z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją oraz w celu rozwijania zasad i środków odzyskiwania tych dochodów, a w związku z tym Państwa Strony rozważą powołanie jednostki wywiadu finansowego, której zadaniem będzie zbieranie, analizowanie i przekazywanie właściwym organom informacji o podejrzanych transakcjach finansowych.

Artykuł 59

Dwustronne i wielostronne umowy i porozumienia

Państwa Strony rozważą zawarcie dwustronnych lub wielostronnych umów lub porozumień w celu zwiększenia skuteczności międzynarodowej współpracy podejmowanej zgodnie z niniejszym rozdziałem Konwencji.

Rozdział VI

Pomoc techniczna i wymiana informacji

Artykuł 60

Szkolenie i pomoc techniczna

1. Każde Państwo Strona, w niezbędnym zakresie, zainicjuje, przeprowadzi lub uzupełni specjalne programy szkoleniowe przeznaczone dla swojego personelu odpowiedzialnego za zapobieganie i zwalczanie korupcji. Takie programy szkoleniowe mogłyby dotyczyć, między innymi, następujących kwestii:

- (a) Skutecznych środków zapobiegania, wykrywania, ścigania, karania i kontrolowania korupcji, z wykorzystaniem metod gromadzenia dowodów i technik śledczych;
- (b) Budowania zdolności prowadzenia i planowania strategicznej polityki antykorupcyjnej;
- (c) Szkolenia właściwych organów w zakresie sporządzania wniosków o udzielenie pomocy prawnej zgodnie z wymogami niniejszej Konwencji;
- (d) Oceny i wzmacniania instytucji, zarządzania służbą publiczną oraz zarządzania finansami publicznymi, łącznie z zamówieniami publicznymi, a także sektora prywatnego;
- (e) Zapobiegania i zwalczania transferu dochodów z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją oraz odzyskiwania takich dochodów;
- (f) Wykrywania i blokowania transferu dochodów z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją;
- (g) Kontroli przepływu dochodów z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją oraz metod wykorzystanych do transferu, ukrycia bądź zamaskowania tych dochodów;
- (h) Odpowiednich i skutecznych mechanizmów i metod prawnych i administracyjnych ułatwiających zwrot dochodów z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją;
- (i) Metod wykorzystywanych do ochrony ofiar i świadków, którzy współpracują z organami sądowymi; oraz
- (j) Szkoleń językowych oraz z zakresu regulacji krajowych i międzynarodowych.

2. Państwa Strony, działając w ramach swoich możliwości, rozważą udzielenie sobie wzajemnie pomocy technicznej w najszerszym zakresie, w szczególności na rzecz krajów rozwijających się, w ramach swoich indywidualnych planów i programów zwalczania korupcji, w tym w zakresie wsparcia materialnego i szkoleń w dziedzinach, o których mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, a także szkoleń, pomocy i wzajemnej wymiany stosownych doświadczeń oraz wiedzy specjalistycznej, która ułatwi międzynarodową współpracę pomiędzy Państwami Stronami w dziedzinie ekstradycji i wzajemnej pomocy prawnej.

3. Państwa Strony wzmocnią, w niezbędnym zakresie, wysiłki w celu maksymalnego zwiększenia działań operacyjnych i szkoleniowych w ramach organizacji międzynarodowych i regionalnych oraz w ramach stosownych dwustronnych i wielostronnych umów lub porozumień.

4. Państwa Strony rozważą możliwość udzielenia sobie wzajemnie, na wniosek, pomocy w przeprowadzeniu oceny i badaniach dotyczących rodzajów, przyczyn, konsekwencji i kosztów korupcji na ich terytorium w celu opracowania, z udziałem właściwych organów i społeczeństwa, strategii i planów działania mających na celu zwalczanie korupcji.

5. W celu ułatwienia zwrotu dochodów z przestępstw ustanowionych zgodnie z niniejszą Konwencją, Państwa Strony mogą współpracować poprzez wzajemne przekazywanie sobie nazwisk biegłych, którzy mogliby pomóc w osiągnięciu konkretnego celu.

6. Państwa Strony rozważą wykorzystanie międzyregionalnych, regionalnych i międzynarodowych konferencji oraz seminariów w celu promowania współpracy i pomocy technicznej oraz w celu zachęcania do dyskusji na temat wspólnych problemów, włączając w to specyficzne problemy oraz potrzeby państw rozwijających się oraz państw będących w okresie gospodarczej transformacji.

7. Państwa Strony rozważą stworzenie dobrowolnych mechanizmów w celu finansowego wsparcia wysiłków państw rozwijających się i państw będących w okresie gospodarczej transformacji poprzez programy i projekty pomocy technicznej mających na celu stosowanie niniejszej Konwencji.

8. Każde Państwo Strona rozważy przekazanie dobrowolnej składki do Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości w celu wspierania, za pośrednictwem Biura,

programów i projektów mających na celu implementację niniejszej Konwencji w państwach rozwijających się.

Artykuł 61

Gromadzenie, wymiana i analiza informacji na temat korupcji

1. Każde Państwo Strona rozważy dokonanie analizy, we współpracy z biegłymi, trendów korupcji na swoim terytorium jak również okoliczności, w których popełniane są przestępstwa korupcyjne.

2. Państwa Strony rozważą opracowanie i wymianę wzajemną oraz poprzez organizacje międzynarodowe i regionalne statystyk, szczegółowych ekspertyz dotyczących korupcji oraz informacji w celu stworzenia, w zakresie, w jakim będzie to możliwe, wspólnych definicji, standardów i metod, a także informacji o najlepszych sposobach postępowania w celu zapobiegania i zwalczania korupcji.

3. Każde Państwo Strona rozważy monitorowanie swojej polityki oraz faktycznych środków zwalczania korupcji i dokonywanie oceny ich skuteczności i efektywności.

Artykuł 62

Inne środki: implementacja Konwencji poprzez rozwój gospodarczy i pomoc techniczną

1. Państwa Strony podejmą środki sprzyjające optymalnej implementacji niniejszej Konwencji w jak największym możliwym zakresie poprzez międzynarodową współpracę, uwzględniając negatywne konsekwencje korupcji dla ogółu społeczeństwa, w szczególności dla jego nieprzerwanego rozwoju.

2. Państwa Strony podejmą konkretne wysiłki w jak najszerszym możliwym zakresie i w ramach wzajemnych uzgodnień, jak również w ramach uzgodnień z organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi:

- (a) aby usprawnić ich współpracę na różnych poziomach z krajami rozwijającymi się w celu wzmocnienia zdolności tychże krajów do zapobiegania i zwalczania korupcji;
- (b) aby zwiększyć pomoc finansową i materialną w celu wspierania wysiłków krajów rozwijających się, zmierzających do skutecznego zapobiegania i zwalczania korupcji oraz w celu udzielenia im pomocy w pomyślnej implementacji niniejszej Konwencji;
- (c) aby zapewnić pomoc techniczną krajom rozwijającym się i krajom będącym w okresie gospodarczej transformacji, by pomóc im w realizacji potrzeb związanych z implementacją niniejszej Konwencji. W tym celu Państwa Strony dołożą starań, by poczynić stosowne i regularne dobrowolne wpłaty na rachunek specjalnie przeznaczony do tego celu w ramach mechanizmu finansowania Narodów Zjednoczonych. Państwa Strony mogą w szczególności rozważyć także, działając zgodnie ze swoim prawem wewnętrznym i postanowieniami niniejszej Konwencji, wpłacanie na ten rachunek części procentowej środków finansowych lub części odpowiadającej wartości dochodów z przestępstwa lub mienia skonfiskowanego zgodnie z postanowieniami niniejszej Konwencji;
- (d) aby zachęcić i przekonać pozostałe Państwa i stosowne instytucje finansowe, do połączenia wysiłków podejmowanych zgodnie z niniejszym artykułem, w szczególności poprzez zapewnienie większej liczby programów szkoleniowych i nowoczesnego sprzętu krajom rozwijającym się w celu udzielenia im pomocy w osiągnięciu celów niniejszej Konwencji.

3. W zakresie, w jakim jest to możliwe, środki te będą podejmowane na poziomie regionalnym i międzynarodowym bez uszczerbku dla istniejących zobowiązań o wzajemnej pomocy lub innych finansowych porozumień o współpracy.

4. Państwa Strony mogą zawierać dwustronne lub wielostronne umowy lub porozumienia o pomocy materialnej lub logistycznej, uwzględniając niezbędne porozumienia finansowe w celu zapewnienia skuteczności środkom międzynarodowej współpracy zawartych w niniejszej Konwencji oraz w celu zapobiegania, wykrywania i kontroli korupcji.

Rozdział VII

Mechanizmy implementacji

Artykuł 63

Konferencja Państw Stron Konwencji

1. Niniejszym ustanawia się Konferencję Państw Stron Konwencji w celu poprawienia możliwości współpracy pomiędzy Państwami Stronami na drodze osiągnięcia celów wskazanych w niniejszej Konwencji oraz w celu promowania i monitorowania jej implementacji.

2. Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych zwoła Konferencję Państw Stron nie później niż w ciągu roku od wejścia w życie niniejszej Konwencji. Kolejne, regularne posiedzenia w ramach Konferencji Państw Stron odbywać się będą zgodnie z regułami postępowania przyjętymi podczas Konferencji.

3. Konferencja Państw Stron przyjmie reguły postępowania oraz reguły dotyczące przebiegu działań wskazanych w niniejszym artykule, łącznie z regułami dotyczącymi przyjmowania i udziału obserwatorów i pokrywania wydatków poniesionych podczas wykonywania tych działań.

4. Konferencja Państw Stron uzgodni działania, procedury i metody pracy aby osiągnąć cele określone w ustępie 1 niniejszego artykułu, w tym:

- (a) ułatwianie działań podejmowanych przez Państwa Strony na podstawie artykułów 60 i 62 oraz rozdziałów od II do V niniejszej Konwencji, w tym zachęcanie do składania dobrowolnych wpłat;
- (b) ułatwianie wymiany informacji pomiędzy Państwami Stronami odnośnie do wzorców i trendów w korupcji oraz skutecznych metod jej zapobiegania i zwalczania oraz zwrotu dochodów z przestępstwa poprzez, między innymi, publikację stosownych informacji wskazanych w niniejszym artykule;
- (c) współpraca z właściwymi organizacjami i organami międzynarodowymi i regionalnymi, a także organizacjami pozarządowymi;
- (d) właściwe wykorzystanie danej informacji, uzyskanej przez inne międzynarodowe i regionalne organy w celu zwalczania i zapobiegania korupcji w celu uniknięcia niepotrzebnego wykonywania powtórnie tej samej pracy;
- (e) okresowe przeprowadzanie przeglądu implementacji niniejszej Konwencji przez Państwa Strony;
- (f) przedstawianie zaleceń odnośnie do poprawek do niniejszej Konwencji i jej implementacji;
- (g) odnotowywanie wymagań Państw Stron w zakresie pomocy technicznej w związku z implementacją tej Konwencji, a także zalecanie podejmowania wszelkich działań, jakie mogą zostać uznane za konieczne w tym względzie.

5. Dla celów określonych w ustępie 4 niniejszego artykułu, Konferencja Państw Stron uzyska niezbędną wiedzę o środkach przyjmowanych przez Państwa Strony w związku z implementacją niniejszej konwencji oraz o napotykanym w związku z tym trudnościach -poprzez informacje dostarczone przez Państwa Strony oraz poprzez uzupełniające mechanizmy przeglądowe, które mogą zostać ustanowione przez Konferencję Państw Stron.

6. Każde Państwo Strona dostarczy Konferencji Państw Stron informacji dotyczących

programów, planów i praktyk, jak również środków ustawodawczych i administracyjnych podejmowanych w celu implementacji niniejszej Konwencji, zgodnie z wymaganiami Konferencji Państw Stron. Konferencja Państw Stron ustali najskuteczniejszy sposób przyjmowania i podejmowania działań na podstawie otrzymanych informacji, w tym, między innymi, informacji otrzymanych od Państw Stron i od właściwych organizacji międzynarodowych. Mogą zostać uwzględnione dane otrzymane od właściwych organizacji pozarządowych akredytowanych należyście zgodnie z procedurą, jaka zostanie uzgodniona przez Konferencję Państw Stron.

5. Zgodnie z ustępami 4 - 6 niniejszego artykułu, Konferencja Państw Stron ustanowi, o ile uzna to za konieczne, wszelkie stosowne mechanizmy lub organy mające służyć pomocą w celu skutecznej implementacji niniejszej Konwencji.

Artykuł 64

Sekretariat

1. Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych wyznaczy sekretariat dla Konferencji Państw Stron niniejszej Konwencji.

2. Sekretariat będzie:

- (a) udzielał pomocy Konferencji Państw Stron w wykonywaniu działań określonych w artykule 63 niniejszej Konwencji, czynił przygotowania do sesji Konferencji Państw Stron oraz zapewniał ich niezbędną obsługę.
- (b) na wniosek - udzielał pomocy Państwom Stronom w przekazaniu informacji Konferencji Państw Stron, zgodnie z postanowieniami ustępów 5 i 6 artykułu 63 niniejszej Konwencji; oraz
- (c) zapewniał niezbędną koordynację z sekretariatami właściwych organizacji międzynarodowych i regionalnych.

Rozdział VIII

Postanowienia końcowe

Artykuł 65

Implementacja Konwencji

1. Każde Państwo Strona przyjmie konieczne środki, w tym o charakterze ustawodawczym i administracyjnym, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego prawa wewnętrznego, w celu zapewnienia realizacji swoich zobowiązań wynikających z niniejszej Konwencji.

2. Każde Państwo Strona może przyjąć bardziej rygorystyczne lub surowsze środki niż te, które zostały przewidziane w niniejszej Konwencji w celu zapobiegania i zwalczania korupcji.

Artykuł 66

Rozstrzygnięcie sporów

1. Państwa Strony będą starały się rozstrzygać spory dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej Konwencji w drodze negocjacji.

2. Każdy spór pomiędzy dwoma lub więcej niż dwoma Państwami Stronami dotyczący interpretacji lub zastosowania niniejszej Konwencji, który nie może zostać rozstrzygnięty na

drodze negocjacji w rozsądnym czasie, na wniosek jednego z tych Państw Stron zostanie przedłożony do arbitrażu. Jeżeli w terminie sześciu miesięcy od daty złożenia wniosku o arbitraż, dane Państwa Strony nie będą w stanie porozumieć się co do organizacji arbitrażu, którekolwiek z tych Państw Stronna może przedłożyć wniosek o rozstrzygnięcie sporu do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości zgodnie ze Statutem tego Trybunału.

3. Każde Państwo Strona, w chwili podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej Konwencji, może oświadczyć, że nie uznaje się za związane ustępem 2 niniejszego artykułu. Pozostałe Państwa Strony nie będą wówczas związane ustępem 2 niniejszego artykułu w stosunku do każdego Państwa Strony, które złożyło takie zastrzeżenie.

4. Każde Państwo Strona, które złożyło zastrzeżenie zgodnie z ustępem 3 niniejszego artykułu, może w każdym czasie wycofać takie zastrzeżenie w drodze noty skierowanej do Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 67

Podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie i przystąpienie

1. Konwencja niniejsza będzie otwarta dla wszystkich Państw do podpisu w dniach od 9 do 11 grudnia 2003 roku w miejscowości Merida w Meksyku, a po tym terminie w siedzibie głównej Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku do dnia 9 grudnia 2005 roku.

2. Niniejsza Konwencja będzie również otwarta do podpisu przez regionalne organizacje integracji gospodarczej, pod warunkiem że co najmniej jedno Państwo członkowskie takiej organizacji podpisało niniejszą Konwencję zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu.

3. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokumenty ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia będą składane Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych. Regionalna organizacja integracji gospodarczej może złożyć swój dokument ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, jeżeli co najmniej jedno z jej Państw członkowskich tak uczyniło. W takim dokumencie ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, organizacja określi zakres swojej właściwości w odniesieniu do kwestii regulowanych niniejszą Konwencją. Organizacja ta także poinformuje depozytariusza o każdej istotnej zmianie w zakresie swojej właściwości.

4. Niniejsza Konwencja jest otwarta do przystąpienia przez każde Państwo lub każdą regionalną organizację integracji gospodarczej, której przynajmniej jedno Państwo członkowskie jest Stroną niniejszej Konwencji. Dokumenty przystąpienia będą składane Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych. W chwili przystąpienia, regionalna organizacja integracji gospodarczej określi zakres swojej właściwości w odniesieniu do kwestii regulowanych niniejszą Konwencją. Organizacja ta także poinformuje depozytariusza o każdej istotnej zmianie w zakresie swojej właściwości.

Artykuł 68

Wejście w życie

1. Niniejsza Konwencja wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia od daty złożenia trzydziestego instrumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia. Dla celów niniejszego ustępu, każdy dokument złożony przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie będzie traktowany jako dokument dodatkowy do dokumentów składanych przez Państwa członkowskie tej organizacji.

2. W stosunku do każdego Państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej ratyfikujących, przyjmujących, zatwierdzających lub przystępujących do niniejszej Konwencji, po złożeniu trzydziestego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, niniejsza Konwencja wejdzie w życie trzydziestego dnia od daty złożenia przez

to Państwo lub organizację odpowiedniego dokumentu lub w dniu wejścia w życie niniejszej Konwencji na podstawie ustępu 1 niniejszego artykułu, w zależności od tego, który termin będzie późniejszy.

Artykuł 69

Poprawka

1. Po upływie pięciu lat od wejścia w życie niniejszej Konwencji, Państwo Strona może zaproponować poprawkę i złożyć ją Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych, który następnie przedstawi zaproponowaną poprawkę Państwom Stronom oraz Konferencji Państw Stron w celu rozważenia propozycji i podjęcia decyzji w tej kwestii. Konferencja Państw Stron dołoży wszelkich starań by osiągnąć zgodność w sprawie każdej poprawki. Jeżeli wszystkie próby osiągnięcia zgodności zostaną wyczerpane, a porozumienie nie zostanie osiągnięte, wówczas do ostatecznego przyjęcia poprawki wymagana będzie większość dwóch trzecich głosów Państw Stron obecnych i głosujących na posiedzeniu Konferencji Państw Stron.

2. Regionalne organizacje integracji gospodarczej, w kwestiach objętych zakresem ich właściwości, będą wykonywały swoje prawo do głosowania na mocy niniejszego artykułu liczbą głosów równą liczbie ich Państw członkowskich będących stronami niniejszej Konwencji. Organizacje te będą korzystały ze swego prawa do głosowania, jeżeli korzystają z niego ich państwa członkowskie i vice versa.

3. Poprawka przyjęta zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez Państwa Strony.

4. Poprawka przyjęta zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu wejdzie w życie w stosunku do danego Państwa Strony dziewięćdziesiąt dni po dacie złożenia Sekretarzowi Generalnemu Stanów Zjednoczonych dokumentu ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia tej poprawki.

5. Po wejściu poprawki w życie, będzie ona wiążąca dla tych Państw Stron, które wyraziły zgodę na związanie się nią. Pozostałe Państwa Strony będą nadal związane postanowieniami niniejszej Konwencji oraz wszelkich wcześniejszych poprawek, które ratyfikowały, przyjęły lub zatwierdziły.

Artykuł 70

Wypowiedzenie

1. Państwo Strona może wypowiedzieć niniejszą Konwencję w drodze pisemnej noty skierowanej do Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych. Wypowiedzenie będzie skuteczne po upływie roku od daty otrzymania noty przez Sekretarza Generalnego.

2. Regionalna organizacja integracji gospodarczej przestanie być Stroną niniejszej Konwencji gdy wszystkie jej Państwa członkowskie wypowiedzą Konwencję.

Artykuł 71

Depozytariusz i języki

1. Depozytariuszem niniejszej Konwencji wyznaczony jest Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych.

2. Oryginał niniejszej Konwencji, którego teksty w języku arabskim, chińskim, angielskim, francuskim, rosyjskim i hiszpańskim są jednakowo autentyczne, zostanie złożony u Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni przez swoje Rządy, podpisali niniejszą Konwencję.

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 8 września 2006 r.